БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 69 (6504) АПРЕЛИИН 5 ВОСКРЕСЕНЬЕ 1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ХҮДӨӨГЭЙ АГИТАТОРНУУДАЙ ХҮНДЭТЭ ЗОРИЛГО

Байгалай үмэнэ, Бурят-Монголдомнай хабарай саг ерээ. Табадахи сталинска табанжэлэй гурбадахи жэлэй хабар ерээ.

Эсэгэ оронойнгоо эрхим һайн техникээр зэбсэгжэнхэй республикын колхозой тарлашадай, машинно-тракторна станцинуудай механизаторнуудай хүсэтэ эрми мүнөө жэл үндэр ургаса ургуулхын түлөө добтолго-тэмсэл эхилхээр старт дээрээ оломянгаараа гаража байна. Хэдэн олон аймагуудта тарилгын урда тээхи худэлмэри, газарай хүрьһэ элдүүрилгэ эхилэнхэй. Тарилгын гол хүдэлмэринүүдэй эхилтэр үсөөхэн хоног үлөө.

Энэ жэлэй үндэр ургасын, республикын 30 жэлэй ойн баярай ургасын хуби заяае хүнүүд, колхозно таряашад, механизаторнууд шиидхэхэ байна. Тэдээнэй үнэн шударгы, шэн зорилготой ажалаар баян ургасын бата бэхи база тодхогдохо юм.

Тиимэһээ кадрнууд, сэхэ тарилга дээрэ ажаллаха хүнүүд партийна организацинуудай гол анхаралда байха ёһотой болоно. Партийна организацинууд болбол ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бүхы формонуудые, арга методүүдые хэрэглэн, тарилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа хүн зониие габшагай ажалда зоригжуулха, тэдэнэй ажалай ба политическэ эдэбхиие үргэхын тула оролдохо ёһотой. Энээнэй тулада мүнөө хүдөөгэй партийна организаци ниитэ-политическэ, агитационно хүдэлмэреэ хүдөө, талмай дээрэ гаргажа, поли дээрэ ажаллажа байгаа зоной дунда ябуулха ёһотой болоно. Оломянган колхознигуудай, онсо техникын хажуугаар агитаторай дүүрэн үгэ үндэр ургасын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэй шударгыгаар оролсоно.

Политическэ агитаци, агитаторай дүүрэн үгэнь айхабтар ехэ хүсэтэй юм. Агитаторай үгые ажалшад анхаралтайгаар шагнадаг, тэрээнһээ һургаал тобшолол абадаг, агитаторай үгэһэн заабари бэелүүлхые дүүргэхые оролдодог, дүүргэдэгшье байна. Юундэ тиимэб гэхэдэ, ажалшад хадаа агитаторнуудые манай түрэл Коммунистическэ партиин этигэмжэтэд гэжэ тоолодог, тиигээд тэдэнэр тиимэшье байнад, агитаторнуудай хэлэһэн үгые партиин хэлэһэн үгэ гэжэ тоолодог, тиимэһээ үгыень дууладагшье байнад. Үшөө юундэ тиимэб гэхэдэ, хүдөөгэй эрхим хүнүүд: колхозууд ба МТС-үүдэй түрүүшүүл, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд агитаторнуудаар хүдэлдэг, тиимэһээ арад зон тэдэниие сэхээр хүлидэг, үгэ хүүрыень дууладаг байна.

Партийна организациһаа найдабаритай агитатор хадаа өөрөө олониитые болотоор толгойлогшо байха ёһотой. Тэрэ хадаа ганса үгөөрөө бэшэ, харин габшагай стахановска ажалаараа нүхэдтөө жэшээ харуулжа, тэдэниие ударидан ябаха зэргэтэй.

Мүнөө үедэ агитаторай хэхэ хүдэлмэри тон ехэ болоод байна.

Агитаторнууд хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө КПСС-эй XIX съездын материалнуудые ба шиидхэбэринүүдые, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай гениальна зохёолой удхые, И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй партиин бүхы гэшүүдтэ, Советскэ Союзай бүхы ажалшадта хандаһан хандалгые, Москвада болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ нүхэд Маленков, Берия, Молотов гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые, СССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин материалнуудые, «Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничнэ сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» парти ба правительствын тогтоолые ажалшан ниитэдэ гүнзэгыгөөр ойлгуулха ёһотой. Тэрээнһээ гадна, дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө манай парти ба правительствын али зэргэ сэхээр тэмсэжэ байһан тухай, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ шухала.

Республикын 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэл агитаторнуудай гол анхаралда байха ёһотой.

«Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэл тухай» тогтоол соогоо КПСС-эй обкомой бюро иимэ заабари үгэнэ: «Бурят-Монголой АССР-эй байгуулагдаһанһаа хойшо 30 жэлэй ойе һайндэрлэхэ болоһонтой дашарамдан ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, республикын ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө толгойлхыень: 30 жэлэй турша соо республикын туйлаһан туйлалтанууд тухай лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ ябадал эмхидхэхыень КПСС-эй городской ба районно комитедүүдые, промышленна предприятинуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй, совхозуудай партийна организацинуудые, советскэ, ажахын ба ниитын организацинуудые, научна, һуралсалай, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые КПСС-эй областной комитет уялгална».

Гадна, агитаторнууд хадаа республикын 30 жэлэй амжалтануудые гансал юрэнхы дээрэнь харуулха бэшэ, харин өөһэдынгөө нютагай, колхозой, МТС-эй, эмхи зургаанай амжалтануудые гүнзэгыгөөр харуулха, ажалшадай үмэнэ байгаа зорилгонуудтай холбоотойгоор хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, шэнэ амжалтануудые туйлахыень ажалшадые уряалха ёһотой.

Республикын 30-дахи ойн һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай тогтоол дотороо КПСС-эй Бурят-Монголой обком хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ; ниитын малай тоо толгойе дам саашадань олошоруулхынгаа хажуугаар тэрэнэй ашаг шэмые нилээд ехэ болгохые хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые уряална.

Партиин обкомой энэ уряалыень ажалшан зоной оюун мэдэрэлдэ хүргэжэ, тэдээниие ажалай шэнэ амжалтануудта зоригжуулха гээшэ агитатор бүхэнэй арюун уялга мүн.

Хабарай тарилгые саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ гээшэ, мүнөө үеын шухалын шухала зорилго мүн. Эгээл энээндэ мүнөө үедэ хүдөөгэй агитаторнууд гол анхаралаа табиха ёһотой. Тиихэ зуураа, тэдэнэр, илангаяа агрономууд-агитаторнууд, агротехникын асуудалнуудаар бодото байдалтай холболдуулан, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ ёһотой.

Партийна организацинууд агитаторнуудай хүдэлмэриие оперативнаар хүтэлбэрилжэ, тэдээнэй хөөрэлдөөнүүдэй идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхын хойноһоо саг үргэлжэ анхаралаа табижа байха зэргэтэй.

Байкало-Кударын, Кяхтын ба бусад хэдэн аймагуудта, нютагай Соведүүдтэ һунгалтанууд боложо үнгэрһэнэй һүүлээр агитколлективүүд тарашоо, хүдэлхөө болёо, агитпунктнууд хаагдаа. Энэ хадаа агитационно хүдэлмэридэ компанейскаар хандаһан ябадал, партяар буруушаагдаһан метод мүн. Агитационно хүдэлмэридэ иимээр хандалгые эрид шууд болюулха, агитациие, агитколлективүүдые һэргээхэ, тон ойрын үдэрнүүдтэ агитколлективүүдые агитаторнуудаар бүридхэхэ шухала.

Апрелиин 15 болотор КПСС-эй айкомууд «Хабарай тарилгын үедэ колхознигуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин зорилгонууд тухай» гэһэн асуудалтайгаар агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй семинар, агитаторнуудай кустовой семинарнуудые үнгэргэхэ ёһотой.

Агитационно хүдэлмэриин хүсэн түгэлдэр нүлөөе ажалшадай үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхиие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, республикын 30 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха хэрэгтэ зорюулха гээшэ партийна организаци, агитатор бүхэнэй арюун нангин уялга мүн.

АЖАЛ ХҮДЭЛМЭРИДӨӨ АМЖАЛТА ТУЙЛАЖА, ПАРТИ, ПРАВИТЕЛЬСТВЫНГАА АНХАРАЛДА ХАРЮУСАЯ!

Эхэ ороноо улам хүсэтэй болгохобди

Зэдын аймагай ажалшад эдеэ хоолой, промышленна товарнуудай розничнэ сэнгүүдые химдаруулха тухай парти, правительствын тогтоолые шагнаад, үнэн зүрхэнһөө баясана.

Колхозуудай малажалай фермэнүүд болон отарануудта агитаторнууд гаража, парти, правительствын тогтоолтой колхознигуудые танилсуулжа байна.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Колхозой эрхим һаалишан Дулма Дымчикова 8-дахи жэлээ һаалишанаар ажаллана. Тэрэ хадаа нёдондо һаамхай үнеэн бүриһөө 1050 литр һү һааха уялга абаад, 1057 литр һү һаагаа, абаһан бүхы түлөөнүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Жэшээтэ һайнаар ажаллаһанайнь түлөө нүхэр Дымчиковада нэмэлтэ түлэбэридэ 112 литр һү, нэтэ тугал үгтөө. Мүнөө һаалишан Дымчиковагай үнеэд тобир тарганаар ондо орожо байна. Арад зоной ажабайдал һайжаруулха зорилготой парти, правительствын шэнэ тогтоолтой танилсаад байхадаа, нүхэр Дымчикова иигэжэ мэдүүлбэ:

—Эдеэ хоолой, промышленна товарнуудай сэнгүүдые зургаадахяа химдаруулга хадаа арад зоной ажабайдал һайжаруулхын тулада парти, правительствын саг үргэлжэ гаргадаг анхарал оролдолгые эли тодоор харуулна. Бидэнэр энэ анхаралдань эршэмтэй ажалаараа харюусахабди. Би энэ жэлдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааха уялга абанаб.

Мүн энэ колхозой һаалишад Бадмаханда Ванчикова, Дымбрылма Доржиева, Цыбик Дашиева болон бусад дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Эдэ һаалишадай малынь тарганаар ондо орожо байна. Колхозой хурьгашад Дари Цыдыпова, Гармаханда Идамжапова, Намжил Балданова гэгшэд 100 эхэ хониин бүриһөө 120 хурьга абаха гэжэ шиидээ.

Иигэжэ тэдэнэр Эхэ ороноо улам хүсэтэй, улам баян болгохо гэжэ эрмэлзэнэ. Советскэ гүрэнэйнгөө хүсэ шадалые бэхижүүлхэдээ, өөһэдынгөө ажабайдал һайжаруулха үндэһэ һуури табинабди гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

Д. Доржиев, манай корр.

Парти, правительстводаа үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэе

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдые химдаруулха тухай парти, правительствын тогтоолые гүнзэгы баяртайгаар угтаба. Апрелиин 1-нэй үдэр консервын заводой талмай дээрэ хэдэн зуун ажалшад сугларжа, тус тогтоолые радиогоор шагнаа. Удаань митинг болоһон байна.

Митинг дээрэ түрүүлэгшээр байһан профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Воробьёв тус тогтоолтой ажалшадые танилсуулхын түлөө парторганизациин секретарь нүхэр Сущиковта үгэ үгэбэ. Һүүлээрнь олон хүдэлмэришэд үгэ хэлэхэ зуураа, энэ тогтоолой харюуда бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба.

—Советскэ хүнүүдые нэгэ илалтаһаа нүгөөдэ илалтада хүтэлбэрилхэтээ хамта, тэдэнэрэй, материальна ба культурна ажабайдалые һайжаруулгада саг үргэлжэ анхаралаа хандуулдаг түрэл партидаа, правительстводаа үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб,—гэжэ консервын заводой стахановец нүхэр Большаков хэлэбэ.

Манай Эхэ орониие бүри хүсэтэй, бидэнэрэй ажабайдалые бүри хүхюун сэнгэлиг, шанга шадалтай ба культурна болгохо ябадал гансал бидэ хүдэлмэришэдэй ажалһаа дулдыдана. Тиимэһээ би саашадаа үдэрэйнгөө нормые хододоо 20—30 процентээр үлүүлхэб,—гээд тэрэ үгэеэ дүүргэнэ. Нүхэр Большаковой мэдүүлэлгые митингдэ хабаадагшад альгаташалгаар һайшаагаа.

Комбинадай колбасна цехын стахановка нүхэр Васильева халаанайнгаа даалгабариие 130 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ байха уялга абаба. Тэрэшэлэн барилгын группын стахановец нүхэр Орловский үйлэдбэриингөө даалгабариие 60 процентээр үлүүлжэ, энэ тогтоолдо харюусажа байһанаа мэдүүлбэ.

Мүнөө цех ба бригада бүхэн дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллан, эдэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Комбинадай цехүүдтэ патриотическа хүдэлөөн үдэр бүри үргэдэнэ.

Н. Святогор.

Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай парти ба правительствын тогтоолой гараһанай һүүлээр худалдан абагшадай тоо улам олошороо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын главна универмагай магазинда химдаруулагдаһан сэнгээр промышленна товарнуудые худалдан абажа байна.

З. Веснинагай фото.

Бүри урмашан ажаллахабди

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничнэ сэнгүүдые химдаруулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолые аймагай ажалшад туйлай ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба. Парти, правительствын энэ шэнэ тогтоолые радиогоор дамжуулһанай һүүлээр аймагай колхозууд, предприятинууд, эмхи зургаанууд ба машинно-тракторна станцинуудта митингнүүд боложо үнгэрөө. Чесаныи МТС-тэ болоһон митинг дээрэ тракторист Дмитрий Сидоров иигэжэ хэлэбэ:

—Парти, правительствынгаа энэ ехэ анхарал оролдолгын харюуда ажалайнгаа эршые бүри шангадхажа, 450 гектар газар сезон соо элдүүрилхэб, мүн 250 килограмм горючи алмахаб гэжэ уялга абаад, республикынгаа 30 жэлэй алдарта ойн һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө оролдохые таанар, олон хүндэтэ нүхэдөө уряалнаб.

Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо боложо үнгэрһэн митинг дээрэ олон хүнүүд үгэ хэлэжэ, парти, правительстводаа баясхалан хүргөөд, өөһэдынгөө материальна ба культурна хэмжээнэй һайжарһан тухай жэшээ баримтануудые харуулан хэлэбэ.

—Арад зоной ажабайдалые һайжаруулхын тулада парти, правительствын гаргажа байдаг анхарал оролдолго тон ехэ, — гэжэ модошо дархан Демьян Мясников хэлэбэ.—Би 9 үхибүүтэйб. Тиигээд һара бүридэ гүрэнһөө 260 түхэриг туһаламжа абажа байдагби. Энэ оролдолгынь түлөө парти, правительстводаа үнэн зүрхэнэй баяр хүргөөд, республикынгаа 30 жэлэй ойн һайндэр болотор 4500 погонно метр тёсо хюрөөдэхэб гэжэ үгэеэ үгэнэб.

Энэ тогтоолой харюуда аймагай колхозуудаар хаа хаанагүй ажалшад дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абанад. Байгша ондо хаража байһан 12 үнеэдһээ 12 тугал абаһан Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Дунда-Худан) һаалишан М. Батуева нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1300 литр һү һааха гэжэ социалистическэ уялга абаба.

П. Содбоев.

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

Парти ба правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ

«Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничнэ сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолтой дашарамдуулан, ВЦСПС-эй президиум болбол үргэн олониитэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадые энэ тогтоолтой танилсуулха; парти ба правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон, үйлэдбэриин түсэбүүдые предприяти бүхэнэй, цех бүхэнэй, бригада бүхэнэй дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, нормоёо хүдэлмэришэн бүхэнэй дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, продукциин шанарые һайжаруулхын ба өөрын үные саашадань химдаруулхын түлөө, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ бүхы профсоюзна организацинуудые уряалһан шиидхэбэри баталан абаа.

Худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулгада, тогтоогдоһон сэнгүүдые ба советскэ худалдаа наймаанай гурим нарин зүбөөр сахилгада, ажалшадые хангаха культурые дээшэлүүлгэдэ профсоюзна эдэбхитэдэй ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй гол анхарал хандуулхые профсоюзуудай центральна, областной, фабрично-заводской, нютагай комитедүүдтэ болон Соведүүдтэ дурадхагдана.

Гүрэнэй розничнэ сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолдо харюу болгон, манай социалистическэ Эхэ ороной хүдэлмэришэд ба албахаагшад, бүхы ажалшад бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө саашадань үргэдхэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, коммунизм байгуулгада шэнэ амжалтануудые туйлаха байха гэжэ этигэһэнээ ВЦСПС-эй президиум мэдүүлбэ.

(ТАСС).

Республикын колхозуудай полинууд дээрэ

ТАРИЛГЫН УРДА ТЭЭХИ ХҮДЭЛМЭРИ ҮРГЭДЭНЭ

КУДАРА-СОМОН. Хабарай урин дулаан үдэрнүүд боложо, саһан баратсаан хайлаба. Эдэ үдэрнүүдтэ Кударын аймагай олон колхозууд тарилгын урда тээхи борнойлго хэжэ эхилбэ. «Красная заря» гэжэ хүдөө ажахын артельдэ 600 гектар пар борнойлогдоо. Ехэ-Кударын МТС-эй трактористнууд Жарниковууд үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг нүхэр Алемасовай тракторна бригада газарай хүрьһэндэ шииг нойто бариха зорилтоор 200 гаран гектар пар борнойлоо. «Баян булаг», «Путь социализма» болон бусад колхозууд полевой хүдэлмэри эхилбэ.

«Путь Октября», Куйбышевай, Маленковой, Калининай, XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта намарай хара таряанда тэжээл оруулагдажа байна.

«Комбайн», Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта 500 гаран гектар сабшалан һайрамаар уһалагдаа.

Н. Александров.

ИВОЛГИНСК. (Телефоноор абтаба). Иволгын МТС-эй харьяата «III пятилетка», «1-ое Мая», Сталинай, Молотовой, Калининай, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудта полевой хүдэлмэринүүд эхилээ. 11 тракторна бригаданууд газарай хүрьһэндэ шииг нойто барихын тула пар, намарай пар борнойлжо оробо. Түрүүшын үдэрнүүдтэ 1000 гаран гектар талмай борнойлогдоо.

«Коммунизм» колхозой таряанажалай нэгэдэхи ба хоёрдохи бригаданууд полевой хүдэлмэринүүдые захалаа. Эндэ 5 тракторна, 20 морин борной хүдэлмэрилнэ. Гурбан үдэрэй турша соо 270 гектар газар борнойлогдоһон байха юм.

Колхознигууд ба механизаторнууд республикынгаа 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, полевой хүдэлмэринүүдые үдэрһөө үдэртэ улам үргэдхэжэ байна.

Ф. Фомин.

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Аймагай бүхы колхозууд тарилгын урда тээхи борнойлго эхилбэ. Үшөөтэйн МТС-эй 18 тракторнууд, Цагаан-Усанай МТС-эй 10 тракторнууд харьяата колхозуудтаа эртын борнойлго хэжэ байна.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо 3 тракторнууд 5-дахи үдэрөө борнойлго хэжэ, мүнөө 250 гектар газарта шииг нойто бариба. Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 100 гектар, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо 100 гектар пар борнойлогдоо.

Д. Дугаров.

МАНАЙ БРИГАДЫН ДАЙШАЛХЫ ЗОРИЛГО

Манай № 4 тракторна бригада үнгэрэгшэ жэлдэ Гэгээтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб холо үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхахын тулада мүнөө жэлдэ эршэмтэйгээр ажаллаха зорилго манай тракторна бригадын механизаторнуудай урда табигдана.

Бидэнэр трактор болон хүдөө ажахын машинануудай заһабариие һайн шанартайгаар дүүргэһэн байнабди. Машина зэбсэгүүдээ эрхим һайн шанартайгаар заһабарилаагүй һаа, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые дүүргэхэ бэрхэтэй. Механизаторнууд тусхай социалистическэ уялгануудые абаад, өөһэд хоорондоо мүрысэнхэй. Механизатор бүхэнэй хүдэлмэриин үдэр бүриин дүнгүүд показателиин доскада хадагдажа байха юм. Мүрысөөндэ хэнэй түрүүлжэ ябаһые үдэр бүриин хүдэлмэриин дүнгүүд харуулха болоно.

Сталинска табадахи табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые үгэхын түлөө манай тракторна бригадын механизаторнууд иимэнүүд социалистическэ уялгануудые абаа гэбэл: бүхы тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые октябриин нэгэ болотор сүм дүүргэхэ, условно трактор бүхэнөөр 400 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилхэ, энээнэй 130 гектарые республикынгаа 30 жэлэй ойн үдэр—майн 30 болотор хэхэ, мүн ороохото культурануудай тарилгые сүм дүүргэхэ, 150 гектар газарай таряа хэрээһэлүүлэн тариха, машина зэбсэгээ һайнаар харууһалһанай ашаар 5 процент мүнгэ зөөри алмаха.

Энэ хадаа бага уялга бэшэ. Эдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө унаһан малгайгаа абангүй, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гэжэ манай механизаторнууд шиидэнхэй. Манай бригада харьяата колхозойнгоо поли дээрэ гараад, тарилгын урда тээхи хүдэлмэри ябуулжа байна.

Механизаторнууд полевой стан болон тракторна вагончигуудаа заһабарилжа, элдэб плакадууд, портредууд болон лозунгнуудаар шэмэглэнэ. Горючи болон түрхихэ материалнуудаа бэлэдхэнэ, улаан булан түхеэрнэ.

Манай механизаторнууд эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничнэ сэнгүүдые химдаруулха тухай Советскэ правительствын, партиин ЦК-гэй тогтоолые айхабтар ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа. Парти, правительствын анхарал оролдолгын харюуда улам эршэтэйгээр ажаллахабди гэжэ механизаторнууд нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

Е. Бутаков, Үшөөтэйн МТС-эй № 4 тракторна бригадын бригадир.

Всеволод ВИШНЕВСКИЙ

„МАРТАГДАШАГҮЙ 1919-дэхи ОН“

Сталинай булад хатуу зориг болон стратегическэ гени хадаа гражданска дайнай фронтнууд дээрэ Советскэ Армиин туйлаhан түүхэтэ илалтануудые хангаhан байгаа.

Сталинска шангай лауреат Вс. Вишневскиин зохёоhон «Мартагдашагүй 1919-дэхи он» гэhэн пьесэhээ абтаhан пролог доро тунхагланабди. Тэрээн соо Советскэ засагай hаяхан тогтоод байhан түрүүшын жэлнүүдтэ манай гүрэнэй обороные эмхидхэхэ хэрэгтэ Ленин, Сталинай хоорондоо халуун хани барисаатай байhаниие харуулна.

Май. 1919-дэхи он. В. И. Ленинэй кремлёвско кабинет. Нюдэ ялбама хурса наранай гэрэл сонхоорнь сасарна. Ленин саарhануудые хаража hууна. Эхэнэр-секретарь орожо ерэнэ.

СЕКРЕТАРЬ. Та нүхэр Сталиниие дуудаа hэн гүт? Эндэ ерээд байна.

ЛЕНИН. Орожо ерэхэ гэгты, би хүлеэжэ байгаа хүм. (Секретарь гаража ошоно. Удангүй И. В. Сталин кабинет соо орожо ерэнэ. Ленин бодоод урдаhаань угтажа ошоно. Хоюулан гар гараа барилсана).

ЛЕНИН. Нүхэр Сталин, би тантай уулзаха гэжэ ехээр лэ хүсэhэн байгааб. Амар сайн, hуугты. hуугты. Наашаа. Фронтнууд дээрэ дахяад ехэ юумэ болохоёо байна... Республикамнай дахяад лэ аюулда орохоёо байна хэбэртэй. Би hанаас зобоожо, бүри үнинэй зобоожо байhан юумэ тухай танда хэлэхэ гэhэн байгааб. Та бидэ хоёр хуу сэхэ руунь хэлсэдэг бэшэ аалди?

СТАЛИН. (Үшөө хүл дээрээ байhан зандаа). Хэлсээнгүй тиимэ ааб даа, Владимир Ильич. Би hанаhан юумэеэ сэхэ руунь хэлэдэг хүм, зүгөөр тиимэ юумэ зарим хүнүүдэй hанаанда таарангүй байжашье магадгүй.

ЛЕНИН. Манай республикын Реввоенсоведэй, мүн баhа зарим нэгэ хүнүүдэй hанаанда таарангүй байжа магадгүй эгээ нэгэ тиимэрхүү юумэ хэлэхээ hанаhан байгааб... hуугты, hуугты... (Нүхэр Сталин hууна). Зай..: Манай Реввоенсовет муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ улам бүри ойлгодог болоожо байнаб... Колчакай хүсэсэ суглуулжа байhан тухай оройтожо, болошогүй ехээр оройтожо дуулгаба... Колчак хадаа 3-дахи, тиигээд 2-дохи, hүүлээрнь 5-дахи арминуудые ээлжээлүүлэн сохиhон байха юм. Тиихэдэ бидэнэй «hанаае заhажа» байгаа... Тиигээд юун болоошонь-мэдээжэ... Мүнөө Деникинтэй мүн лэ тиимэ ушар дахяад гаража байна бшуу, мүн тиимэрхүү юумэ Питер шадар болоожо магадгүй гэжэ hанаагаа зобожо байнаб...

СТАЛИН. Танай hанаашархаашые тон лэ зүб гэжэ hанаха байнаб.

ЛЕНИН. Реввоенсовет hанаасымнай заhана. hанаа заhажа байха гээшэ тэдэнэй арга метод, заншал болошоhон хэбэртэй. Муу тактика байна. «hанаа заhаа болохо»...

СТАЛИН. Тиигэhээр байтараа Троцкий ходоодоо галзуураад, хиирэжэ эхилдэг бэшэ аал...

ЛЕНИН. Бодото дээрэ хэрэг урагшаа ябадаггүй, доройтонхой шахуу. Таарахагүй сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдые табина.

СТАЛИН. Үгы hаа хооhоор шашалдаашадые гү, али мэдээтэй урбагшадые хүхиринэ...

ЛЕНИН. Тиимэ ябадал hайн юумэндэ хүргэхэгүй. Тиимэл хадаа урагшагүйдэнэбди, бидэниие сохино... Харагты даа (карта тээшэ заана). Урда зүгтэ урагшагүйдэнэбди. Деникин фронтые сүмэ сохибо... Харин ЦК-да хооhон найдуулгануудые, схемэнүүдые, зурагуудые эльгээгээд лэ—дайсан тухай мартажархина. Главком өгээл игэжэ мэдээсэнэ: «Урда зүгтэхи дайн бидэнэй байдалые муу болгожо байна. Украинска фронт сэрэгүүдгүй байhан дээрэhээ, өөрынгөө зорилгые шиидхэжэ шадахагүй болонхой».

СТАЛИН. Баруун-Хойто фронт тухай, Питер тухай юун гэжэ мэдээсэнэб?

ЛЕНИН. Питер тухай бүри дурасанашьегүй. Баруун фронтын сэрэгүүд хэрэггүй муу байба гэжэ хэлээд лэ дүүргэнэ.

СТАЛИН. Сэрэгүүд бэшэ, харин энэ мэдээсэлэй автор, главком хэндэшье хэрэггүй байшоо гэжэ би hанаха байнаб...

ЛЕНИН. Энэ хабартаа Антанта дахяад доботолго хэжэ эхилхэ гэжэ лаб мэдэжэ байнаб. Тэдэнэр бидэниие «эсэслэн дараха», бахалуурдажа гэшхэхэ hанаатай... Арбан дүрбэн державануудай нохёд хэхээ байhан тухай зэрэб үгэнүүд таража байнал. hэ, арбан дүрбэ? Харахабди даа... Тоолоод үзэе... Англи, США, Франци, Итали, Япони, Греци, Югослави, Польша, Финлянди, Эстони, Латви, тиигээд үшөө Колчакия ба Деникия... Да.. Зүб тоолоhон байгаал даа. Энэ хадаа Парижда гү, али Лондондо hайса бодожо үзэhэн ба шиидхэhэн юумэ байгаа хэбэртэй. Энэшни Черчиллиин хара hанаан, тухиралга байгаа ёhотой. Теэд, иимэ сагта энэ манай «тушаалтан» элдэбын схемэ, зурагуудые, хооhон найдуулгануудые эльгээжэ байна ха юм?.. Тиигээд ооhэдоо бэеэ буруушаан арсана: энэ фронтын арганьгүй, энэ фронт бирахагүй гэнэ... Минии тусгаар тэмдэглэхэ гэhэн юумэ хадаа—дайсан досооhоомнай улам үсэд нэтэрүүгээр аашалдаг болоод байна: айхабтар ехэ заговорнууд,—би энээн тухай Дзержинскидэ хэлээ hэм,—гадаадын агентнүүдэй ябуулганууд шангадаа, кулагуудай бэсстанинууд олошороо, түмэр харгынууд дээрэ тэhэрэлгэ ходо болоно. Петроградта водопровод тэhэлхэ гэhэн hэдэлгэ хэгдээ... Дээрэhээнь үлэсхэлэн... Питер айхабтар ехэ хохидол үзэжэ байна .. Халуун хэжэг дэлгэрээ... Путиловецууд игэжэ намда бэшэнэ. (Хүдэлмэришэдэй бэшэг hарбайна).

СТАЛИН. (Түргэнөөр харасгаан уншана). Зоримгойгоор, зүбөөр бэшэнэл. Энэ бэшэг бэшэгшэдэй заримыень таниха байнаб.

ЛЕНИН. Хамаг бүхы юумые сэрэгэй янзаар шэнэдхэн табиха хэрэгтэй. Теэд, бидэнэй hанаас заhанад, үгышье hаа, хэрэг бүри муудаха гэжэ уридшалан найдуулнад... Шүдхэршье бү ойлго!.. Питертэ урдын офицернүүд, урдын баяшуул сугларанхай, хилын саана гарана... Тэндэ гурим журамые хэн харана гээшэб?! Сэрэгэй хэрэгтэ эдэ бүхы оhол назагай байдал гэмтэ хэрэг, аюултай юумэ гээшэ. Схемэнүүд, зурагууд... Хүүргэнүүдэй водокачкануудай агаарта хиидэжэ байхадань, тэдэнэр хооhон зураг зуража hуунад. Үгы hаа бидэ бүхы хүсэеэ гаргаабди, ондоо яахашье аргамнай үгы гэжэ гомодол барижа hуудаг. Питертэ игэжэ байха аал? Аханар hууна ха юм даа... (гээд гараараа зангаба) Иосиф Виссарионович, хэрбээ хэрэгтэй болоо hаань, хамаг бүхы эмхи зургаануудые, яахын аргагүй шухала юумэhээ бэшээрнь, хуу бараниие хоёр, гурбан, дүрбэн hараар хаагаадшье, яажашье коммунистнуудые, хүдэлмэришэдые олоорнь сэрэгтэ татажа, хүнүүдые фронтдо үгэхэбди. Дайсаниие гэдэргэнь намнахабди.

СТАЛИН. (Хүл дээрээ бодоод). Энэ дурадхалые бүримүhэн зүбшөөхэ байнаб. Би Петроградтахи хэрэгүүд тухай нэмэхэ hанаатай байгааб.

ЛЕНИН. Зүб... зүб... Петроградые хараhаа алдажа болохогүй. Энэ городоо алдажа бүри ябашье болохогүй.

СТАЛИН. Тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд энээниие ойлгоногүй гү, али ойлгохо дурагүй... Сагаангвардейскэ Баруун-Хойтохи корпус далай тээhээ англиискэ дэмжэлгээр нэгэ хэдэн сохилто хэhэн байгаа, тиихэдэнь Петроградта түлмэрдэн болохоhоо гадна, бүри уулгар мэгдүү ябадал гараад: городоо нүүлгэхэ тухай «директивэ» үгэбэ... (Ленин hэргэг болоно). Игээд үшөө дүүрээгүй юм: Балтийска флодой корабльнуудые далайда шэнгээхэ тухай хоёрдохи «директивэ» үгэhэн байгаа.

ЛЕНИН. Энэшни гэмтэ хэрэг гээшэл!.. (Секретаряа дуудана. Тэрэнь орожо ерэнэ). Хүлисэжэ хайрлагты. (Секретарьтаа хандаад). Бэшэгты. (Диктовална). Петроград. Смольный. Хүдэлмэришэн-Таряашанай Оборонын Совет хадаа Петроградай болон оршон тойрон байhан зарим заводуудые ямар бодомжолгоор нүүлгэхэ гэжэ шиидхэhэн тухайгаа бүрин түгэс харюу үгэхые дурадхана. Суднануудые шэнгээхэ тухай захиралта хэн яахадаа үгэhэн байгааб. Дүүрээ.

СЕКРЕТАРЬ. Та гараа табиха гүт?

ЛЕНИН. Тиихэб... Ямаршье ээлжээ хүлеэнгүйгөөр эльгээгты... (Секретарь гаража ошоно). Юун гэhэн удельнэ князьнууд болоо гээшэб: дураа хүрэбэл арилха, дураа хүрэбэл сухариха, дураа хүрэбэл—флодые уhанда шэнгээхэ... Тэдэнэртэ ЦК гэжэ байдаг юм гү, правительство гэжэ байдаг юм гү? Иимэ ябадалые үгы хэхэбди. Иимэ hанал бодолнуудые даража hалгаахабди, эрид шангаар hалгаахабди. Эндэ, нүхэр Сталин, танда найдаха байнабди... Петроградта болоожо байhан хэрэгүүдые мэдэхэ байнат...

СТАЛИН. Шадал зэргээрээ, Владимир Ильич.

ЛЕНИН. Өөрынгөө хараа бодолоор Питер тухай. Петроградска фронт дээрэхи сэрэгэй болон политическэ байдал тухай юун гэжэ бодожо байhан hанамжаяа хэлэжэ үгыт гэжэ Таниие гүйха байнаб.

СТАЛИН. (Карта тээшэ дүтэлэн ошоод). Дайсан Петроградые бүhэлэн хүреэлхэ hанаатай.. Тиихэдээ али зүгүүдhээ сохилто хэгдэжэ болохоб гэхэдэ: Озёрно участогhаа, зүүн тээhээ ороход, Карельскэ перешейкэhээ—хойто зүгhөө сохихо, тон ойроhоо, город хүрэтэр оройдоо гушаал километр болохо юм бэзэ. Нарвска участок—баруун тээhээ Гатчина, Красное село, Тосно тээшэ сохилто хэхэ. Октябрьска түмэр харгые таhа татаха зорилготой. Далай тээhээ Кронштадт руу англичанууд орожо, десантнууд буужа болохо... Удаа тээнь, Псковhоо Дно—Блогое тээшэ сохижо болохо... Эгээн аюултайнь Нарвска участок гэжэ тоолохо байнаб... Далай тээhээ англиискэ эскадраар болон сагаан эстонецуудаар дэмжэгдэhэн баруун-хойтохи сагаангвардейскэ корпус дүрбэн үдэрэй саада тээ доботолжо эхилээ hэн...

ЛЕНИН. Петроградска фронтдо ошыт гэжэ ЦК-гэй үмэнэhөө гүйхын тулада би таниие, Иосиф Виссарионович, дуудаhан байгааб.

СТАЛИН. Партиин даалгабариие дүүргэхээр бэлэнби.

ЛЕНИН. Нэгэ бишыха хүлеэгты. (Дахяад секретаряа дуудана). Нүхэр Сталинда мандат бэлдэхэ хэрэгтэй.

СЕКРЕТАРЬ. Зай... Бэшэhүүб, Владимир Ильич.

ЛЕНИН. Арадай Комиссарнарай Соведэй бланк дээрэ бэшэгты. «1919 оной майн 17. Хүдэлмэришэн-Таряашанай Оборонын Совет хадаа өөрынгөө гэшүүн, Россин Коммунистическэ Партиин Центральна Комитедэй гэшүүн, Хүдэлмэришэдэй, Таряашадай ба Улаанармейскэ Депутадуудай Бүхэроссийскэ Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедэй Президиумэй гэшүүн Иосиф Виссарионович Сталиниие...» (имагта Сталинда хандажа) тэндэхи сэрэгэй частьнууд яяр муунууд юм хэбэртэй...» (гээд дахяад диктовална) «...баруун фронт дээрэ тохёолдоhон байдалтай дашарамдуулан хамаг бүхы яаралтай хэмжээнүүдые абахын тулада, Петроградта ба баруун фронтын бусад районуудташье ошохоор командировална...» Зай... Энэмнай үшөө хүсэд бэшэ... «Нүхэр Сталинай үгэhэн бүхы захиралтануудые, баруун фронтдо ойро шадар байhан райондохи эмхи зургаанууд, албан газарнууд барандаа заатагүй дүүргэхэ уялгатай». Зай... үшөөл дүүрээдүй... Царицында болон Пермьдэ ябахадаа танай хэрэглэhэн дүй дуршэлые бүхэлхэ хэрэгтэй. «Оборонын Соведэй нэрээр ажалаа ябуулжа, хамаг бүхы зэмэтэй нюурнуудые алба тушаалhаань зайлуулха ба Сэрэгэй революционно трибуналай сүүдтэ үгэхэ эрхэ нүхэр Сталинда олгогдоно...» Нүхэр Сталин, ямар нэгэ нэмэхэ юумэ танда байна гү?

СТАЛИН. Үгы даа, түгэс дүүрэн документ гээшэ.

ЛЕНИН. (Секретарьта). Энэ гэhээр машинаар сагаалжа бэшээд, гараа табихыемни намда асархат.

СЕКРЕТАРЬ. Энэ дары сагаалжа бэшээд асархаб, Владимир Ильич (гаража ошоно).

ЛЕНИН. Зай, мүнөө та бидэ хоёр «тэдэнэй» hанаасынь заhадат болохобди. Бидэнэр зурагуудые эльгээгээд, манай схемые тэдэндэ харуулхабди...

СТАЛИН. Владимир Ильич, би хадаа зарим нэгэ практическа асуудалнуудые табиха гэhэн байгааб.

ЛЕНИН. Нэгэшье минута удаарангүй гэжэ гү?..

СТАЛИН. Зүб даа. Энэ өөдгүй мэдээсэлнүүдэй автор—би главком тухай хэлэнэб—Балтийска флодые hалгааха гэжэ мүн лэ хүсэнэ. Тэрэшни Зиновьевой хүсэжэ байhандал адляар, Балтийска флодые нэгэн доро шэнгээхэ гэжэ зурхэлнэгүй... Тэрэ хадаа линкорнууд болон крейсернүүдые урадхуул портнууд болгохо гэжэ дурадхана... Тэдэниие буксирнууд шэрэжэ ябаха юм ха...

ЛЕНИН. Яагаад? Энэшни флодой хүрдан түргэнөөр ябахыень болюулха, оперативнабэшэ болгохо гэhэн хэрэг лэ... Даншье уймар бодол байна даа..

СТАЛИН. Тиихэдээ Балтийска флодые дайлалдажа байгаа флот гээшэ гэжэ тоолохо болонобди. Балтийска флодой матросууд революционно хүсэн байhанаа харуулха гэжэ лаб найданаб. Балтийска флот айхабтар хэрэгтэй байжа магадгүй.

ЛЕНИН. Зүбэл даа. Флот гээшэ партида нэгэнтээшэ туhалhан юм, үшөөшье туhалха байха. Гэхэ зуураа, дайсанай тактикыешье, тэрэ Черчиллиин арга мэхые анхаралдаа абагты: авантюризм, ябуут доботолго, сүхэрhэн аашануудые хэдэг мэгдүү ябадал тараадаг байна... Дээдэ хэмжээндэ хүргэгдэhэн hэрэмжэ хэрэгтэй гэжэ Питертэ ойлгуулыт. Али бүхы хэмжээнүүдые абагты. Олон мянган ажалшадые алаха хюдаха арга сагаантанда олгонхаар, хэдэн зуутаад урбагшадые түрмэдэ хаагаа hаа гү, али буудажа алаа hаа дээртэхэ...

СТАЛИН. Үшөө нэгэ дурадхал бии.

ЛЕНИН. Зай, хэлэгты.

СТАЛИН. Петроградые сэрэгэй байдалтай болгохо ба мүн бусад олон хэмжээнүүдые абаха тухай өөрынгөө гар табилгатай заабари майн 2-то үгэhэн байнат... Тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд энээниие олонитэдэ ойлгуулаа гэжэ би hанахагүй байнаб... Тиимэhээ ЦК-гэй үмэнэhөө петроградска пролетариадта хандахые дурадханаб.

ЛЕНИН. Эрхим лэ дурадхал гээшэ... Сагаа бараhанай хэрэггүй. Бэшээсыбди... (Бэшэжэ орово). «Петроградай хүдэлмэришэдтэ болон бүхы ажалшадта. Улаан Петроград горьтой ехэ аюулда ороод байна. Питерскэ фронт хадаа Республикын эгээн шухала фронтнуудай нэгэн болонхой».

СТАЛИН. «Советскэ Росси хадаа Петроградые бүри ойрохон зуурашье дайсанай гарта оруулха зэргэгүй. Петроград ябашье аршалагдаха ёhотой».

ЛЕНИН. «Буржуазида эсэргүү восстаниин» түгые эгээн түрүүн үргөөд, эгээн түрүүн шиидхэхы илалта туйлаhан энэ городой удхашанарынь тиимэ гэшэгүй ехэ байна. Питерскэ хүдэлмэришэд хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр бүхы фронтнуудта хэдэн арбаад мянган тэмсэгшэдые үгэhэн байха юм. Мүнөө бүхы Советскэ Россимнай Петроградта туhаламжа үзүүлхэ ёhотой» ... Тиимэ гү?

СТАЛИН. Владимир Ильич, резерв кэмэжэ эльгээлтэгүйгөөр аргаа олохо hанаатай байнаб гэжэ нюусаар Танда хэлэхэ байнаб. Петроградай дотоодын хүсэнүүдые хэрэглэхэ гэнэб... Тиигэжэ болохо гэжэ сохом этигэнэб. Бусад фронтнуудай hанаасынь hамааруулха, туhаламжа эрихэ гэжэ бодоногүйб.

ЛЕНИН. Зай, hайн лэ гээшэ... Хайшан гээ hаа дээрэ гэжэ hананабта, тэрээнээ бодогты. Энэ текстые эхэ үндэhэн болгожо орхихобди... hүүлээрнь Политбюро дээрэ зүбшэн хэлсээд, гурбан хоногhоо оройтонгүй текстнь тунхаглагдаха байна. (Секретарь бэлэн болоhон мандат абаад ерэнэ).

ЛЕНИН. (Мандадта гараа табяад). Танда барюулнаб... Тиин хэды хүндэ хүнэр байгаашье hаань, тэсэхэбди, тулахабди гэжэ найдаха байнаб: арад зомнай гайхамшаг hайн байна бшуу... Диилэжэ гарахабди... Энэ гражданска дайн дүүрэжэ үнгэрөөд, тон шухала юумэ нээгдэхэ: амгалан сагай байгуулалта эхилхэ. Тэрэ hанаа сэдьхэлымнай ямар ехээр татана гээшэб! Бидэ тэрээниие хүсэнэбди, хүлеэнэбди... Хамаг бүхы хүсэлөө, бүхы ами наhаяа тэрээндэ зорюулхабди. Та мүнөө дүшэшье хүрөөдүй ябанат, залуу гээшэт, Иосиф Виссарионович, үшөө ниилээд ехэ юумэ үзэхэт... Зай амжалтатай ябахыетнай хүсэнэб. hанажа ябагты — дайсан аюултай байха, бахалуурдан алажа шададаг, алангүй орхидоггүй бшуу. Тиихэдэ Черчилль гээшэ колониальна зониие хүүшанай тамалагша юм.

СТАЛИН. Дайсантай дайсан зангаар тэмсэхэбди... Бидэнэр тэдэниие дарахабди, эсэстэнь хүрэтэр дарахабди.

ЛЕНИН. Нэгэ бишыха хүлеэгыт: Балтфлодой морягуудта, Петроградска фронтын боецуудта болон командирнуудта амар мэндые хүргэхые гүйнаб.

СТАЛИН. Заатагүй хүргэхэб. Ушартараа баяртай!

ЛЕНИН. hайн ябахые хүсэнэб. (Гарнуудаа шангаар адхалсана). Хэрэгтэй болоод байгаа hаань, ямаршье сагта, ямаршье оршон байдалда намда хандаарайгты гэжэ таниие гүйха байнаб...

ПАРТИ, ПРАВИТЕЛЬСТВЫН УРЯАГАЙ ХАРЮУДА

(БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын стахановка Т. М. Епифанцевагай хөөрөөн)

Би, 1947 ондо фабрично-заводской hургуули дүүргээд, Улан-Удын сэмбын фабрикада хүдэлмэрилхөөр ерээ hэм. Тиихэдэ манай ноохо ээрэлгын цехтэ ажалай эмхидхэлэй hула байдаг дээрэhээ механизмын хүсэн дүүрэнээр ашаглагдадаггүй байhан юм. Харин мүнөө манай фабрика, мүн манай ноохо ээрэлгын цех бүтээсэ ехэтэй хэдэн шэнэ шэнэ станогууд болон тухеэрэлгэнүүдээр хангагдаа. Энээнтэй хамта хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ.

Манай фабрикын коллектив үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа ассортиментые олошоруулха зорилгоор энэ жэл «Уральска» гэжэ одеяло үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ шиидэhэн байна. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадабал бидэнэртэ ехэхэн туйлалта болоожо үгэхэ юм.

Үнгэрhэн жэл манай фабрикын коллектив партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, 1953 оной үйлэдбэриин түсэбые 108 процент дүүргэхэ гэжэ дээшэлүүлэгдэhэн социалистическэ уялга абаа hэн. Минии хүтэлбэрилдэг бригада жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые 115 процент дүүргэхэ уялга абаhан байна. Абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бидэнэр бүхы оролдолгоёо гаргажа хүдэлмэрилнэбди. Манай бригада минута бүхэниие хооhон үнгэргэнгүй, хүдэлмэриингөө сагые гамтайгаар гаргашалхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг. Мүн бишье энэ талаар горьтойхон амжалта туйлаhан байнаб. Хэрбээ ноохо ээрэлгын машинаhаа ээрэгдэhэн ноохые хуряажа абалгада 5 минута 12 секунда саг үгтэдэг байгаа hаань, би энэ хүдэлмэриие 3 минута 5 секунда соо хэжэ үрдидэгби. Мүн ээрэгдэhэн ноохые боожо уялгада 30 секунда гээхын орондо 18 секунда соо хэжэ дүүргэдэг байнаб. Энээнэйнгээ ашаар би халаан соогоо 14 килограмм ээрэгдэhэн ноохо түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилхэ аргатай болооб. Үнгэрhэн хоёр hара соо үйлэдбэриингөө даалгабариие 114 процент дүүргэжэ, түсэбэй ёhоор 93-най орондо 96,5 процент дээдэ сортын продукци гаргажа байгааб.

Мүн гаргаhан продукциингаа өөрынь үные химдаруулhанай ашаар 2616 түхэриг гүрэнэй мүнгэн зөөри алмааб.

hаяхан болоожо үнгэрhэн СССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин баталан абаhан хуулинууд ба тогтоолнуудтай би танилсажа ехээр hайшаагааб. Энэнэй урманда жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые декабриин 5-да бэшэ, харин ноябриин 25-да дүүргэхэ, түсэбөө 118 процент хүргэхэ гэжэ шиидээб.

Д. Цыренжапов.

СССР-эй ДОТООДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ гүрэнэй эдэбхитэй ажал-ябуулагшад тушаа террористическэ ябуулгануудые, хорологолго ба шпионаж хэбэ гэжэ гэмнэгдэhэн бүлэг врачуудай хэрэг тушаа даб дээрэхи мүрдэлгын бүхы материалнуудые ба бусад мэдээнүүдые СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерство нарин зүбөөр шалгажа үзэбэ.

Энэ хэрэгтэ гэмнэгдэhэн профессор **М. С. Вовси**, профессор **В. Н. Виноградов**, профессор **М. Б. Коган**, профессор **Б. Б. Коган**, профессор **П. И. Егоров**, профессор **А. И. Фельдман**, профессор **Я. Г. Этингер**, профессор **В. Х. Василенко**, профессор **А. М. Гринштейн**, профессор **В. Ф. Зеленин**, профессор **Б. С. Преображенский**, профессор **Н. А. Попова**, профессор **В. В. Закусов**, профессор **Н. А. Шерешевский**, врач **Г. И. Майоров** гэгшэд СССР-эй Гүрэнэй аюулгүйе сахиха урдын министерствээр хуулита ямар нэгэн үндэhэгүйгөөр, буруугаар арестовалагдаа гэжэ шалгалтаар тодорхойлогдоо.

Дээрэ дурсагдаhан хүнүүдые гэмнэhэн тэмнэлгэ худал байна, тиихэдэ мүрдэлгын хүдэлмэрилэгшэдэй баримталhан документальна мэдээнүүд үндэhэгүй байна гэжэ шалгалта харуулаа. Арестовалагдагшадые гэмнэhэн гэмнэлтые зүб гэжэ баталhан хэбэртэй мэдүүлгэнүүдые тэдээнhээ абахадаа гүрэнэй аюулгүйе сахиха урдын министерствын мүрдэлгын хүдэлмэрилэгшэд советскэ хуулинуудаар хатуу шангаар хоригдоhон хэрэглэжэ болохогүй мүрдэлгын аргануудые хэрэглэбэ гэжэ тодорхойлогдоо.

Энэ хэрэг шалгахын тула СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын тусхай томилhон мүрдэлгын комиссиин хэhэн заключениин үндэhөөр, арестовалагдаhан **М. С. Вовси, В. Н. Виноградов, Б. Б. Коган, П. И. Егоров, А. И. Фельдман, В. Х. Василенко, А. М. Гринштейн, В. Ф. Зеленин, Б. С. Преображенский, Н. А. Попова, В. В. Закусов, Н. А. Шерешевский, Г. И. Майоров** ба энэ хэрэгтэ гэмнэгдэhэн бусад хүнүүд хорологолгын, террористическэ ба шпионско ажал-ябуулга хэбэ гэжэ гэмнэгдэhэн аад, огто гэм зэмэгүй болгогдожо, РСФСР-эй Уголовно-Процессуальна Кодексын 5-дахи пунктын 4-дэхи статьягай ёhоор хаалтаhаа сүлөөлэгдэбэ.

Мүрдэлгэ буруугаар хэhэн гэмтэ нюурнууд арестовалагдажа, уголовно харюусалгада хабаадуулагдаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Мүнөө үедэ тодорхой болоhон бодото ушар байдалтай дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум врач Л. Ф. Тимашугые Ленинэй орденоор шагнаха тухай 1953 оной январиин 20-ной Указые буруу байhан туладань болюулха гэжэ тогтообо.

Сталинска шангай лауреадууд С. Д. Асеевтэ, Д. Н. Ягодинда медаль ба дипломууд барюулагдаба

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор, Улан-Удын паровозно депогой суута машинистнууд—нүхэд Семен Дмитриевич Асеевтэ ба Дмитрий Николаевич Ягодинда үйлэдбэриин методые үндэhөөрнь шэнэдхэн табижа, заhабарилгын хоорондохи сагта паровозой ябадалые ехэ болгоhоной түлөө Сталинска шан 1952 ондо олгогдоhон байгаа.

Энэ оной апрелиин 3-най үдэр Улан-Удын түмэрзамшадай клуб соо Сталинска шангай лауреадуудта алтан медальнууд ба агуу ехэ вождь И. В. Сталинай гар табилгатай дипломууд барюулагдаба. Баярай энэ суглаанда депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад олооро суглаhан байна.

Энэ суглаае Зүүн-Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделениин политотделэй начальник нүхэр Шевченко нээгээд, Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилондо үгэ үгэбэ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй үмэнэhөө ба даалгабаряар Сталинска шангай лауреадууд нүхэд С. Д. Асеевтэ ба Д. Н. Ягодинда алтан медальнуудые болон дипломуудые барюулхатаяа хамта, тэдэнэрэй элүүр мэндэ, үни удаан саг соо ажаhуухые хүсэнэб гэжэ нүхэр Цыремпилон хэлэбэ.

Сталинска шангай лауреадуудай түрүү дүй дуршэлые олооро халан абажа, Коммунистическэ партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые ба табадахи табанжэлэй түсэбые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхые Улан-Удын түмэрзамшадые нүхэр Цыремпилон уряалба.

Улан-Удын депогой суута машинист, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Соседенко Сталинска шангай лауреадууд нүхэд С. Д. Асеев, Д. Н. Ягодин гэгшэдые халуунаар амаршалха зуураа, манай паровозно бригада бүхы арга боломжонуудаа тоолоожо үзөөд, заводской заhабарилгын хоорондохи саг соо өөрынгөө паровозые 2 миллион километр хүрэтэр, подъёмочно заhабарилгын хоорондохи саг сонормоhоо үлүүлэн 40—50 мянган километр хүрэтэр ябуулха гэжэ уялга абаба гэжэ хэлэбэ.

hүүлээрнь, нүхэд С. Д. Асеевэй ба Д. Н. Ягодинай 17 жэлдэ хүдэлмэрилhэн паровозые халан абаhан машинист нүхэр Ловушкин үгэ абаад, игэжэ хэлэбэ: «Манай бригада нүхэд Асеевэй ба Ягодинай паровозые тушаажа абаhаар нэгэ жэл үлүүтэй болобо. Паровознай мүнөө ямаршьегүй hайн зандаа ябажа байна. Бидэнэр нүхэд Асеев, Ягодин хоёрhоо энэ паровозые тушаажа абахадаа, тэдэнэрэй амжалтые дахин дабтахабди гэжэ үгэеэ үгэhэн байнабди. Теэд, мүнөө абаhан уялгаяа дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байнабди. Манай бригада табанжэлэйнгээ даалгабариие холо үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ».

Өөhэдынгөө бүхы арга боломжонуудые тоолоод байхадаа, манай бригада паровозоороо 850 миллион тонно ашаа шэрэжэ, 100 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ, жэл бүри түлишын 5 процентые арьбалха гэhэн уялга абаханъ гэжэ паровозой машинист нүхэр Здаров мэдүүлбэ.

hүүлээрнь Сталинска шангай лауреадууд нүхэд С. Д. Асеев, Д. Н. Ягодин гэгшэд үгэ хэлэжэ, жинхэнэ хүдэлмэришэдэй хэhэн ажалые ходоо анхаралдаа абажа байдаг Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода ехэ баясхалан хүргөөд, Эхэ оронойнгоо ашаа туhада саашадаашье hайнаар ажаллахабди гэжэ мэдүүлбэ.

В. Воронов.

Сталинска шангай лауреадууд С. Д. Асеев, Д. Н. Ягодин.
А. Мантаевай фото.

Нэгэшье түл хороонгүй үсхэбэрилэе!

МАЛШАДАЙ МҮРЫСӨӨН УЛАМ ҮРГЭДЭНЭ

...ынграйн аймагай Ленинэй нэ-...этэ колхозой малшад ниитын ...мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй тү-...е 1952 ондо түрэл бүреэрнь дүүргэһэн байна. Тус колхозой ...малынь Саратова ба Шабуро ...газарнуудта байрладаг. Ма-...ь байра байдал эрхим һайнаар ...эргдэнхэй.

...нэй-товарна фермын хүдэлмэ-...гшэд горьтойхон амжалтануу-... туйлаа. Жэшээнь, һаалишан ...рония Карловна Трофимова ...ан 12 үнеэнһээ 12 тугал аба-... түлжүүлһэн байна. Клавдия ...ровна Бурлакова 11 үнеэнһээ ...тугал абажа ондо оруулаа. Эдэ ...шад 3—3 поршоонхо ажалай ...тэ түлэбэри болгон абаһан ...а. Һаалишад Екатерина Ио-...вна Кубышкина, Нина Пет-...а Солдатова ба бусад тэрэшэ-...эрхимээр хүдэлмэрилжэ, кол-...й түрүү хүнүүдэй тоодо орон-...

Мүнөө түл абалга ябажа бай-... Тиимэһээ түрэхэ малнуудые ...ар харууһалжа тэдэниие шэмэ-...олоор эдеэлүүлнэбди. Намда 12 ...н мүнөө жэлдэ даалгагданхай. ...нээ концентрат ба һайн шанар-...убһөөр эдеэлүүлдэг, дабһатай ...н уһаар уһалдагби. Туғаллаһан ...нээ силос, турнепс ба бусад ...тэ тэжээлээр эдеэлүүлжэ ...аб. Би 12 үнеэнһээ 12 тугал ...а, тобир тарганаар түлжүүл-... — гэжэ һаалишан нүхэр Сол-...ва хөөрэнэ.

...хэр Солдатоватай һаалишан ...р Бурлакова мүрысэнэ.

— Би нёдондо 11 үнеэнһээ 11 ... тэнжээжэ абаһан байнаб. ...е жэлдэ намда 13 үнеэн даал-...нхай. Тэдэнэй 7-ниинь мүнөө ...лаад байна. Тугалнуудынь то-...тарганууд. Энэ жэлдэ нэгэшье ...й мал үхүүлэнгүй, тобир тар-...ар ондо оруулхаб. Һү һааха жэлэй түсэб 120 процент дүүргэхэ уялга абанхайб, — гэжэ һаалишан Клавдия Петровна Бурлакова мэдүүлнэ.

Ниитын малай тоо толгойе олошоруулха ба тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулха ябадал онсо удхашанартай. Тус колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулха талаар урда жэлнүүдэйхидэ орходоо горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байна. Энэнэй ашаар эндэхи колхознигууд адуу малдаа дүүрэн хүрэхэ тэжээлэй база байгуулжа шадаһан юм.

Мүнөө жэлдэ энэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй тусгаар бригада байгуулагдаһан байна. Энэ бригада сабшалангай ба бэлшээриин газарые һайжаруулхын түлөө хүдэлмэрилнэ. Сабшалангай газар дээрэ наг шэбхэ гаргагдаһан ба үбэлэй үедэ тошон халяагдажа хүргэгдэһэн байгаа. Тус бригадынхид Брянь голой мүльһэн дээгүүр хүндэлэн канавануудые малтажа, һайрамай уһа тогтоохонь. Гадна, тэжээлэй корнеплод, ногоо тарилгын талмай мүнөө жэлдэ бүри үргэдхэгдэхэнь.

Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэл тухай КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой тогтоолтой һайнаар танилсаһан эндэхи колхознигууд улам бүри эршэтэйгээр, улам бүри оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ байна. Мал харууһалха талаар бии байһан дутуу дунданuудые дары усадхажа, тэрэнэй үбэлжэлгые ба түл абалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. 1953 ондо адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар сүм дүүргэхэ уялга эндэхи колхознигууд хамтынгаа суглаан дээрэ баталан абаа.

Б. Бальчинов.

Колхознигуудай оролдосото ажал

...ата багшаяа алдаад байһан ...дэрнүүдтэ колхозно таряашад ... партияа, правительствояа ...н бүри нигтаар жагсаба. Тэ-... колхозно ажалай бүхы ...огууд дээрэ өөһэдынгөө хү-...эриин темпые шангадхан, бү-...эшэмтэйгээр, бүри оролдосо-...ор ажаллажа байна.

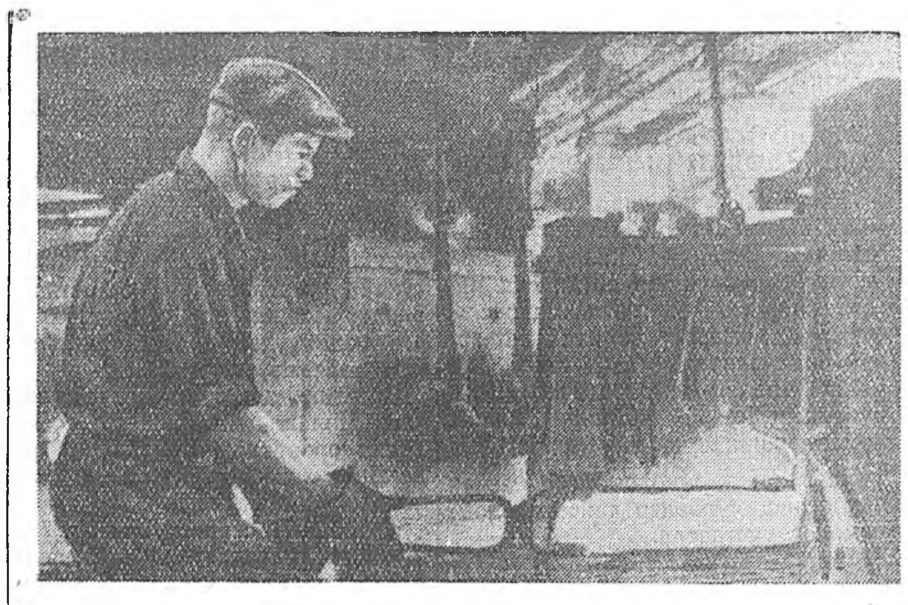
...лхозой МТФ-е даагша Бадма-...н Шанаев түрүүтэй колхозни-... Даша Бадмаев, Семен Нете-... Дамба Жанаев, Санжа Бад-... гэгшэд 50 толгой тугалай ... шэнэ байра бариха уял-...аад, мүнөө тус байрын ба-... амжалтатайгаар дүүргэжэ ... юм.

...хэр Бадмаевай даадаг КТФ-... хүдэлмэрилэгшэд ниитынгээ ... һүрэгые һайнаар ондо оруул-...айнхай. Жэлэй эхинһээ хойшо ...ые толгой адуу гарзалуулаа-... Мүнөө 30 шахуу унагад аб-... һайнаар түлжүүлэглэжэ бай-... Гахайшан Татьяна Рандина та-...толгой гахай харууһална. Мү-... 100-гаад поршоонхотой болон-...

Колхозой малшад артелиингээ ажахые арьбадхахые уряалһан Коммунистическэ партиингаа, Советскэ правительствынгаа уряада харюу болгон, хүсэ шадалаа гамнангүй, урдаа табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилнэд.

Комсомольско организациин секретарь нүхэр Цыдыпов Түгнэ гол шадар байдаг ОТФ-дэ хүдэлмэрилдэг. Тэрэ хадаа парти болон правительствын уряае, нүхэр И. В. Сталиниие хүдөөлүүлгын митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые, СССР-эй Верховно Соведэй Дүрбэдэхи сессиин материалнуудые хонишодто уншажа үгэнэ. Тэрэшэлэн агитаторнууд А. Омбоева, Ц. Тыхеева гэгшэд уншалга, хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Д. Гармаев, Мухаршэбэрэй аймагай «Шэнэ-Байдал» колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Ленинэй ордентэ Улан-Удын паровозо-вагонно заводой кузнечнэ цехын прессевщик Галактион Дмитриевич Молодов үшөө нёдондо жэлдэ 1954 оной түсэбөөр ажаллажа байһан юм. Мүнөө стахановец Молодов үдэр бүри 2—2,5 нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Молодов хүдэлмэрилжэ байна. **А. Мантасвай** фото.

Республикын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

Городской районой промышленна предприятинуудай ба барилгын организацинуудай стахановецуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан һаяхан болобо. Тус суглаанда хабаадагшад республикынгаа 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгаяа бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудалаар партиин райкомой секретарь нүхэр К. Масловай элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар районой 12 предприяти нёдондо жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 7 миллион түхэригэй продукци гаргаһан байгаа. Эдэ предприятинууд мүнөөшье һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Жэшээлхэдэ, судна заһабарилгын заводой, махоркын ба кондитерска фабрикануудай, Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин, шэлэй механизированнэ заводой коллективүүд гүрэнэй түсэбые ассортиментын болон номенклатурын талаар һайн шанартайгаар дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Суглаанда хабаадагшад шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хэжэ, олон предприятинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлһэн байна. Олзоборилгын олон артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд нёдондо жэлдэ туйлаһан зарим тэды амжалтануудаараа һанаагаа амаршоод, шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилэн тон хангалтагүйгөөр ажаллана.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн шэлэй заводой ахалагша мастер нүхэр Жуков болбол предприятинуудай доторой резервые дүүрэнээр ашаглаха асуудалда анхаралаа хандуулха зуураа, энэ талаар зарим инженернүүдэй үүсхэлгүйгөөр хүтэлбэрилдэг ябадалые шангаар шүүмжэлнэ. Саашадаа тэрэ болбол гурбадахи сортын шэл гаргалгые хайшан гэжэ хоёр дахин бага болгоһон, нэгэдэхи сортын шэл хайлуулгые ехэ бэлгожо байһан дүй дүршэл тухайгаа хөөрэбэ.

Махоркын фабрикын главна инженер нүхэр Олешев, пивын заводой цехын начальник нүхэр Шклярук, «Красный путь» артелиин стахановка Новолоцкая болон бусад олон хүнүүд үгэ хэлэхэ зуураа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, табан һарынгаа үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид дүүргэн, түсэбһөө гадуур ехэ хэмжээнэй продукци үйлэдбэрилжэ, республикынгаа 30 жэлэй ойе угтая гэжэ суглаанда хабаадагшадые уряалба.

Мүнөө районой предприятинуудай коллективүүд КПСС-эй обкомой тогтоолтой танилсажа, БМАССР-эй 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ уялгануудые абажа байна.

Ив. Новиков.

Котельщигүүд уялгаяа дүүргэнэ

Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай партиин областной комитедэй тогтоолой харюуда паровоз бүтээгшэд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Стахановска ажалаараа суурхагшад ПВЗ-гэй котельнэ цехтэ олон юм. Жэшээнь, комсомолец Даниловай хүтэлбэрилдэг бригада халаанайнгаа нормые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг тула нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые мартын 16-да дүүргэһэн байна. Тус бригадада ажалладаг залуу котельщигүүд Леонид Синельников, Руслан Червонин, Абдул Загидулин гэгшэд үсэд нэтэрүү, үндэр бүтээсэтэй ажалаараа мэргэжэлээ улам дээшэлүүлжэ, разрядтай хүдэлмэришэд болобо.

Тус бригадынхид республикын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ апрель һарын түсэбые табан хоног урид дүүргэхэбди гэжэ уялга абаба.

М. Кандабаев.

Хүдөөгэй түрүү клубта

Подлопатинска хүдөөгэй клубай хүдэлмэри тухай

Подлопатинска хүдөөгэй клуб аймаг соогоо түрүү культурна эмхи зургаануудай нэгэн юм.

Партиин XIX съездын материалнууд, съезд дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн үгэ, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн тэрэнэй зохёол хэблэгдэһэн номууд энэ клуб соо элбэгээр табяатай байдаг. Хананuудынь лозунгнууд болон плакадуудаар шэмэглэгдэнхэй. ГОЭЛРО-гэй түсэбһөө эхилээд коммунизмын агуухэ барилганууд хүрэтэр манай орон доторхи электрификациин хүгжэлтые харуулһан стенд, СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тухай фотомонтажууд болон диаграмманууд эндэ гоё һайханаар түхеэрэгдэнхэй.

Эндэ «Путь к коммунизму» тэжэ ханын газетэ һарадаа гурба дахин гарадаг. Тэрээн соо сомоной ажабайдал харуулагдадаг юм. Эндэхи хүндэлэлэй доскада колхозой түрүүшүүл саг үргэлжэ бэшэгдэнэ. Клуб соо элдэб хүгжэмэй инструментнүүдэй, шатар, домино гэхэ мэтын наадаха зүйлнүүдэй байдаг тула залуушуул сүлөөтэй сагаа хүхюунээр үнгэргэхэ аргатай юм. Эндэ үбэлдөө хододоо сэбэр, дулаан байдаг юм. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой туһаламжын ашаар энэ клуб тойруулагдажа хашаалагдаа. Сметээр хараалагдаһан мүнгэн зөөринь эндэ гүйсэд гаргашалагдана.

Клубай дэргэдэ байгуулагдаһан соведэй гэшүүд өөһэд хоорондоо хүдэлмэреэ хубаажа абаад, һара бүри табигдаһан түсэбэй ёһоор ажаллана. Түсэбынь клубай соведэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаад, эли газарта хадагдадаг юм. Түсэбые нигэжэ эли газарта няахада, эдэбхитэд тус түсэбтэй танилсажа, тэрээндэ өөрынгөө дурадхалнуудые оруулха арга боломжотой байдаг.

Энэ клуб хүдөөгэй интеллигенцитэй, илангаяа багшанартай нигта холбоо барисаатай байдаг. Багшанар ажалшадай дунда саг үргэлжэ элидхэл, лекци уншадаг, клубые гоёолгодо туһалдаг, уранһайханай самодеятельностиин кружогто эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Культурна ажаһуудалай комиссиин түрүүлэгшэ, сомоной Соведэй депутат, Подлопатинска долоон жэлэй һургуулиин директор нүхэр Кальсинагай хүтэлбэрээр һүүлэй үедэ эндэхи клубай сценэ дээрэ хэдэ хэдэн багахан концерт болон зүжэгүүдэй табигдахаһаа гадна, Н. Островскиин хоёр пьесэ, мүн А. Корнейчугай «Калинова шугы» ба бусадшье пьесэнүүд табигдаһан байна. Подлопатка тосхоной ажалшад эдэ зүжэгүүдые ехэтэ һонирхон харадаг юм. 1952 оной турша соо багшанарай хабаадалгатайгаар Галина Николаевагай «Таряа хадалга» ба Николай Островскиин «Булад яажа хатуужааб» гэһэн романуудаар уншагшадай конференци үнгэргэгдөө. Хоца Намсараевай «Үүрэй толон» гэһэн романаар уншагшадай конференци һаяар үнгэргэгдэхэнь.

Һаяхан аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд (хүдөөгэй клубуудые, уншалгын байшангуудые, библиотекэнүүдые даагшад) — хамта 18 хүн Подлопатинска хүдөөгэй клубта ошожо, хүдэлмэритэйнь танилсаха зуураа, «Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин байдал ба тэрээниие һайжаруулха тухай» БМАССР-эй Верховно Соведэй IV сессиин тогтоолые зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Зүблөөн дээрэ Подлопатинска хүдөөгэй клубые даагша нүхэр Разгильдеев үгэ хэлэжэ, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэһэн байна. Клубаймнай хүдэлмэридэ багшанар нүхэд В. В. Кальсина, И. М. Кальсин, К. Р. Денисова болон бусад, тэрэшэлэн колхозой болон сомоной партийна организаци эдэбхитэйгээр туһална. Энэ туһаламжын ашаар лэ өөрынгөө хүдэлмэридэ амжалта туйлаабди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн нүхэр В. В. Кальсина драматическа кружогойнгоо хүдэлмэриие хайшан гэжэ һайжаруулһан тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Клубай хүдэлмэридэ ямар туһаламжа үзүүлдэг тухайда Маленковой нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Григорьев, врач нүхэр Баранов, лекторскэ группын хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Кальсин гэгшэд хөөрэжэ үгэһэн байна.

Подлопатинска хүдөөгэй клубай хүдэлмэрилэгшэд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, хүдэлмэреэ бүри һайжаруулхын түлөө оролдожо байна.

Л. Леонов, Мухаршэбэрэй аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша.

Редакцида ерэһэн бэшэг

Хойрог почтальон

Закаменай аймагай Михайловска сельсоведэй Бургалтай тосхоной ажалшад захиһан газетэ, журналнуудаа, мүн бэшэгүүдээшье ехэ хожомдожо абана. Юуб гэхэдэ, эндэхи почтальон Долгор Раднаева ажалдаа хойрогоор хандана. Тэрэ хадаа газетэ ба бэшэгүүдые хүнүүдтэ саг соонь тараадаггүй байна. Тиимэһээ ажалшад өөһэдөө почтальониие бэдэржэ ябаха ушартай болоно. Табан километрын газарта почто асарха гэжэ ошоходоо нүхэр Раднаева аяар 4 — 5 хоножо ерэдэг.

«Почтоёо түргөөр асаржа байгыт» гэжэ эндэхи ажалшад хэды дахин нүхэр Раднаевае гуйһан юм. Теэд, ажалшадай гуйлтада почтальон ямаршье анхаралгүйгөөр хандаһан зангаараа.

Ш. Бакшеев.

Культурна советскэ худалдаа наймаа улам хүгжөөхэ

...ай гениальна вождь ба багша ... Сталин «СССР-тэхи социа-...ын экономическа проблемэ-...р гэжэ зохёол соогоо социа-...ын экономическа гол хуули ...нэгээд, социалистическэ об-...водо бүхы үйлэдбэрилгэ хадаа ...үдэй таһалгаряагүй ургажа ...ан эрилтэнүүдые хангалгада ...улагдана гэжэ зааһан байна. ...циалистическэ үйлэдбэрилгын ...рилгонь ашаг олзо бэшэ, ха-...өөрынгөө эрилтэтэй байдаг хүн, ...огоор хэлэхэдэ, тэрэнэй мате-...льна болон культурна эрилтэ-...ые хангадаг ябадал мүн» гэжэ ...р Сталин һургана.

...ммунистическэ парти, Советскэ ...ительство хадаа арад зоной ...а һайн, культурна ба хүхюун ...анг ажаһуухын түлөө саг үр-...э анхаралаа хандуулжа байна. ...й партида, правительствода ... зоной интересһээ ондоо ямар-... интерес байдаггүй гэжэ агуу-... Сталин хододоо хэлэдэг һэн.

...най ороной национальна доход ... бүри ургана. Тэрэнэй дүрбэнэй ...ан хубинь ажалшан арадай хэ-...элнүүдые хангахын тула зорюу-...ана. Үлдэгшэ хубинь социалис-...кэ үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэ-... гүрэнэй ба олониитын бусад ...эгүүдтэ гэхэ гү, мүн лэ ажал-...а зорюулагдан хэрэглэгдэнэ. ...иональна доходой ургалта ха-...ажалшадай ашаг олзые саг үр-...э дээшэлүүлхэ арга Советскэ ...эдэ олгоно.

...най хойто тээхи жэлнүүдтэ ...й орон дотор юумэнэй сэн таба ... химдаруулагдаһан байгаа. Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничнэ сэнгүүдые мүнөө шэнээр, зургаадахяа химдаруулга хадаа арад зоной ажабайдалые һайжаруулхын түлөө Ленин—Сталинай партиин, Советскэ правительствын саг үргэлжэ анхаралаа табижа байһаниие дахин дахин гэршэлнэ.

Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничнэ сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые советскэ хүнүүд айхабтар ехэ баяртайгаар угтаба. Манай арад түрэл Коммунистическэ партидаа, правительстводаа үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

Бурят-Монголой ажалшад Советскэ Союзай бүхы арадтай хамта парти, правительствын тогтоолые ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Манай республикын ажалшадай республикынгаа 30 жэлэй алдарта ойдо бэлэдхэжэ байһан үедэ энэ тогтоол гаргагдаба.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, агууехэ ород арадай туһаламжаар советскэ засагай үедэ манай Бурят-Монголой АССР хүгжэнги промышленностьтай, түрүү техникээр зэбсэглэгдэһэн томо хүдөө ажахытай болонхой. Бурят-монгол арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура һалбаран бадаржа байна. Республикын ажалшадай материальна байдал саг үргэлжэ һайжарна.

Энээнтэй хамта культурна советскэ худалдаа наймаан улам дэлгэрэн хүгжэжэ байна. 1952 ондо эд товарай эрьесэ 1951 онойхидо орходоо 36,9 миллион түхэригөөр ургаа. Республикын ажалшадта энэ үе соо торго—16 процент, оёгдоһон хубсаһа—13,2 процент, трикотажна зүйлнүүд—32,0, оймһон —7,3, арһан гутал—30,5, сахар—29, кондитерска зүйлнүүд—41,5 загаһанай консервэ—52 процент ехээр худалдагдаһан байна. Тэрэшэлэн часы, мотоцикл, велосипед, хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд гэхэ мэтые худалдалга ехээр ургаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ розничнэ худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой сеть үргэдэһэн байна.

Элдэб янзын бүд, оёгдоһон хубсаһа, гутал худалдаха тусгаар магазинууд городуудта шэнээр нээгдээ.

Шэнэ сэнгээр худалдаа наймаа хэжэ эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдтэ магазинууд промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудые үргэн ассортиментээр ажалшадта худалдаа. Жэшээнь, гастрономой, ПВЗ-гэй ОРС-ын, Бурмонторгын болон бусад магазинуудта кондитерска зүйлнүүд, консервированнэ продуктнууд, бариһан талха болон бусад зүйлнүүд үргэн ассортиментээр наймаалагдажа байна.

Промышленна товарнуудые худалдадаг универмагай, горпромторгын магазинуудта арһан гутал, торгон ба хлопчатобумажна бүд, гэрэй хэрэгсэлэй болон бусад зүйлнүүд элбэгээр худалдагдана. Галуута-Нуурай рудоуправлениин ОРС-ын магазинууд шахтёрнуудай эрилтэнүүдые һайнаар хангана.

Шэнэ сэнгээр худалдаа наймаа хэһэн түрүүшын үдэрнүүдтэ промышленна болон эдеэ хоолой товарнууд урданайхиһаа нилээд ехээр худалдагдаа. Жэшээлхэдэ, Улан-Удын гастрономой № 1 магазинай гастрономическа секци урда үдэрнүүдтэй жэшэбэл апрелиин 1-дэ эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүдые 20 процент, тус магазинай бакалейнэ таһаг 10 процент ехээр худалдаа. Тиихэдэ универмагта трикотажна зүйлнүүдые худалдалга хоёр дахин ехэ болоо.

Республикын ой модоной промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд арһан гутал, хлопчатобумажна бүд, оёгдоһон хубсаһа ехээр хэрэглэнэ. Жэшээнь, Баруун-Тарбагатайн леспромхозой ОРС-ын магазин химдаруулагдаһан сэнгээр худалдаһан түрүүшын үдэртэ дээрэ нэрлэгдэһэн товарнуудые 9 дахин ехээр худалдаа. Сэлэнгын леспромхозой ОРС-ын магазинуудта мүн лэ тиимэ байгаа. Столовонууд болон ресторанууд эдеэ хоолой зүйлнүүдые нилээд олон янзын болгоһон байха юм.

Энэ жэлэй гансахан хоёрдохи квартал соо эдеэ хоолой юһэн зүйлнүүдые, жэшээнь, загаһа, консервэ, сахар, кондитерска зүйлнүүдые, ургамалай тоһо, сай гэхэ мэтые шэнэ сэнгээр худалдан абахадаа, манай республикын арад зон 5 миллион шахуу түхэригэй сэбэр ашаг олзо олохо, бариһан талха болон крупагаар 5 миллионһоо дээшэ түхэригэй ашаг олзо олохо байна.

Промышленна болон эдеэ хоолой товарнуудые худалдан абахадаа республикын арад зон олон миллион түхэриг мүнгэ багаар түлэхэ болоно. Гүрэнэй розничнэ сэнгэй химдарһан дээрэһээ колхозно худалдаа наймаанай талаар үнэ сэнгэй химдархада, арад зоной ашаг олзо бүри ехэ болохо юм. Ажалшадай ажана һайн байдал тухай парти, правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын аша үрэ иимэ байна.

Юумэнэй сэнгүүдэй шэнээр химдаруулагдаһан ябадал хадаа худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонуудые табина.

Гэхэтэй хамта, худалдаа наймаанай зарим организацинууд үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь, Бурмонторг энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай 2 һара 25 хоног соо эд бараанай эрьесэдэ аяар 11 миллион түхэриг, ПВЗ-гэй ОРС—4 миллион түхэриг, гастроном — 4 миллион түхэриг дутуу үгөөд байна. Тэрэшэлэн Бурмонкоопсоюзай системэ эд бараанай эрьесын түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Арад зоной эрилтэнүүдые тодорхойлхо, худалдаа наймаанай культурые һайжаруулха хэрэг үшөөл хангалтагүй зандаа. Үнэтэ материалнуудые үрихэ, үбэршэлхэ, хулгайлха ябадал худалдаа наймаанай системэдэ үшөөл үргэлжэлһөөр. Жэшээлхэдэ, Бурмонкоопсоюзай системэдэ 1952 ондо аяар 2 миллион үлүүтэй түхэригэй үрилтэ, хоролто хэгдэһэн байна. Теэд, тэрэнэй минил 1 миллион түхэригынь нэхэжэ абагдаа.

Тэрэшэлэн Минлесэй УРС-ын системэдэ 1 миллион үлүүтэй түхэригтэ үрилтэ, хоролто хэгдэһэн болобошье, минил 371 мянган түхэригынь нэхэгдэжэ абтаад байна. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, материальна харюусалгатай хүдэлмэридэ кадрнуудые шэлэн абаха хэрэгтэ худалдаа наймаанай организацинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй тон харюусалгагүйгөөр хандадагые элеэр гэршэлнэ.

Үрилтэ хэхэ ябадалтай республикын худалдаа наймаанай министерствын үшөөл һулаар тэмсэдэг байһаниие мэдэрхэ хэрэгтэй. Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд советскэ худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлжэ, ажалшадай эрилтые улам бүри һайнаар хангаха арюун уялгатай.

Мүнөө дээрээ үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, үргэн хэрэгсэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилгэ таһалдуулдаг нютагай ба кооперативна, промышленностиин предприятинуудта шанга эрилтэ хэхэ ёһотойбди.

Худалдаа наймаанай зарим аймагуудай организацинууд розничнэ сэнгүүдые химдаруулха тухай тогтоолые бэлэдхэл муутайгаар угтаа. Жэшээнь, Баргажанай аймагта 35 магазин, Бичурта—33, Мухаршэбэртэ—26 магазин апрелиин 2 хүрэтэр хаалгатай байгаа. Энэ мэтын дутагдалнуудые дары усадхажа, промышленна ба эдеэ хоолой товарнуудай сэн хэр зэргэ зүбөөр тодорхойлһониие хаа хаанагүй шалгаха гээшэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй шухала зорилго мүн.

Элдэб алдуу эндүү гаргаһан байбалынь, тэдэниие дары заһаха хэрэгтэй.

Парти, правительствын анхарал оролдолгын харюуда республикын худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэн, эд бараанай эрьесын түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ ба арад зоной эрилтые дүүрэнээр, культурнаар хангажа, республикынгаа 30 жэлэй ойе угтаха зэргэтэй байна.

В. ТАНХАЕВ, БМАССР-эй худалдаа наймаанай министр.

Сэнгүүдые химдаруулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол тушаа гадаадын мэдээсэлнүүд

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, апрелиин 2. (ТАСС). Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые бүхы центральна газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

Центральна, мүн пекинскэ ба провинциальна радиостанцинууд энэ тогтоолые хэдэн дахин дамжуулаа.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, апрелиин 2. (ТАСС). Мүнөөдэр Чехословакиин газетэнүүд Советскэ Союзда эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничо сэнгүүдэй шэнээр химдарһан тухай бэшэнэ.

«Обрана Лиду» газетэ СССР-тэ сэнгүүдэй химдаруулагдаһан тухай түрүү бэшэг толилбо. «Руде Право», «Лидова демокрацие» газетэнүүд энэ событида түрүү бэшэгүүдые тэрэшэлэн зорюулаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай һүүлээр Советскэ Союзда сэнгүүдые шэнээр, зургаадахяа химдаруулга хадаа капиталистическэ байгуулалтаһаа социалистическэ байгуулалтын булюу һайн байһые харуулна гэжэ «Руде Право» газетэ бэшэнэ.

Хүдэлмэришэн ангиин амгалан ба зол жаргалта ажабайдал тухай нимэ ехэ анхарал оролдолго гаргадаг гүрэн хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үшөө байгаагүй юм гэжэ статья соо хэлэгдэнэ.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, апрелиин 2. (ТАСС). Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр, зургаадахяа химдаруулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолой угаа ехэ удхашанартай байһые польско газетэнүүд тэмдэглэнэ.

«Трибуна люду» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ бэшэнэ:

«Социализмын илаһан, арадай интересүүдтэ социалистическэ үйлэдбэриин зорюулагдаһан орон — СССР-тэ нүхэр Сталинай нээһэн социализмын экономическа гол хуули ёһо илалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Бүхы обществын саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха гээшэ энэ хуули ёһоной эрилтэ болоно. Дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэриин хододоо ургаһанай ба һайжаруулагдаһанай үндэһөөр Советскэ правительство эдеэ хоолой, промышленна товарнуудай сэнгүүдые жэл бүри химдаруулна.

БОЛГАРИ

СОФИ, апрелиин 2. (ТАСС). Болгариин Арадай Республикын ажалшад СССР-тэ эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүдэй шэнээр, зургаадахяа химдаруулагдаһан тухай мэдээсэлые баяртайгаар угтаа.

Болгарска газетэнүүд энэ мэдээсэлдэ түрүү бэшэгүүдые зорюулна. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын эб найрамдалай политикын шэнэ гайхамшагта илалтые халуунаар амаршаган, ажалшадай хэлэһэн үгэнүүдые газетэнүүд олоор толилно.

Советскэ Союзда сэнгүүдые шэнээр химдаруулга советскэ байгуулалтын асари ехэ хүсэн тухай, коммунизм байгуулгын замаар ябаха гэһэн Советскэ правительствын хэлбэришэгүй бата хүсэл зориг тухай гэршэлнэ гэжэ «Работническо дело» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

Ахадүү Советскэ Союзай шэнэ ехэ амжалтаар зоригжуулагдаһан манай ажалшад арадай ажахын 1953 оной түсэб дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын, үйлэдбэриие хододоо хүгжөөхын тула улам шангаар ажаллаха байна, энэнь Советскэ Союзай замаар улам түргэнөөр ябаха арга боломжые манда үгэхэ юм гэжэ газетэ бэшэнэ.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, апрелиин 2. (ТАСС). Советскэ Союзда сэнгүүдые химдаруулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолые венгерскэ газетэнүүд үргэнөөр тайлбарилан толилбо.

«Непсава» ба «Сабад Ифьюшаг» газетэнүүд энэ асуудалда түрүү бэшэгүүдые зорюулба.

Советскэ арад амгалан зохёон бүтээхэ ажал хэнэ, коммунизм байгуулна, өөрынгөө Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлнэ, эб найрамдалые хамгаална гэжэ «Сабад Неп» газетэ бэшэнэ. Советскэ Союзай интересүүд бүхы дэлхэйн дээрэ эб найрамдалай хэрэгһээ таһаршагүй юм гэжэ баримтанууд хэлэнэ. Советскэ Союз ба эб найрамдал хадаа ганса юумэ гээшэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, апрелиин 2. (ТАСС). Румынска телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор, СССР-тэ сэнгүүдые шэнээр химдаруулһан тухай тогтоолые Румынска Арадай Республикын ажалшадай ехэ баяртайгаар угтаһан тухай мүнөөдэрэй газетэнүүд бэшэнэ.

Арадай демократиин бусад оронуудтал адляар, Румынска Арадай Республика Советскэ Союзай дүй дүршэлөөр гэрэлтүүлэгдэһэн замаар, ажалшадай ажана һайн байдал ба зол жаргал хангаха замаар урагшаа дабшана гэжэ «Скынтейя» газетэ бэшэнэ.

АЛБАНИ

ТИРАНА, апрелиин 1. (ТАСС). Советскэ Союзда эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдэй шэнээр химдаруулагдаһан тухай мэдээсэлые Тиранын радио мүнөөдэр дамжуулаа. Сэнгүүдые энэ шэнээр химдаруулга хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын бэелүүлдэг эб найрамдалай сталинска политикые тодорхойгоор гэршэлнэ гэжэ Тиранын радиогой тайлбари соо хэлэгдэнэ. Дэлхэйн арадууд, тэрэ тоодо албанска арад советскэ арадай энэ ехэ туйлалтые баяртайгаар угтаа.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, апрелиин 2. (ТАСС). Сэнгүүдые шэнээр химдаруулга хадаа советскэ арадай материальна ажана һайн байдалые саашадань дээшэлүүлхэ тухай Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын шэнэ гэршэ мүн гэжэ берлинскэ демократическа хэблэл тэмдэглэнэ.

Өөрынгөө ороной эзэд байһан туладаа, Советскэ Союзай ажалшад үйлэдбэриие рационализацилха, продукциин өөрынь үнэ химдаруулха, нарин шанга алмалта хэхэ, продукци бүтээн гаргалгые ехэдхэхэ ба ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ аргаар, эд товарнуудай сэнгүүдые саг үргэлжэ химдаруулха арга нүхэсэлые өөһэдөө бии болгоно гэжэ «Нейес Дейчланд» газетэ бэшэнэ.

Советскэ Союзда сэнгүүдые шэнээр, ехээр химдаруулга хадаа амгалан ажалай ба ажабайдалые һайжаруулгын политика хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлдэг Советскэ Союзай дотоодын хүсэнэй тодорхой гэршэ мүн гэжэ «Нейе Цейт» газетэ бэшэнэ.

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР, апрелиин 1. (ТАСС). Советскэ Союзда сэнгүүдэй шэнээр химдаруулагдаһан тухай мэдээсэлые монгол арад ехэ баяртайгаар угтаа. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол столицын бүхы газетэнүүдтэ толилогдоһон, радиогоор дамжуулагдаһан байна.

Сэнгүүдые шэнээр химдаруулһан ябадал хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бодото салин хүлһэнэй хэлбэришэгүй ургалта тухай, агууехэ советскэ ороной бүхы хүн зоной ажабайдалай саг үргэлжэ һайжаралта тухай хэлэнэ гэжэ «Үнэн» газетэ түрүү бэшэг соогоо бэшэнэ.

АНГЛИ

ЛОНДОН, апрелиин 1. (ТАСС). Советскэ Союзда розничо сэнгүүдэй шэнээр химдаруулагдаһан тухай өөрынгөө московско корреспондент Ральф Паркер гэгшын тодорхой мэдээсэлые «Дейли Уоркер» газетэ түрүү хуудаһан дээрээ толилбо. Энээнэй урда тээ сэнгүүдэй таба дахин химдаруулагдаһан тухай заажа, Паркер хадаа советскэ арадай ажана һайн байдалай хэлбэришэгүй ургалтые бодото жэшээнүүдээр харуулна.

«Таймс», «Ньюс Кроникл», «Дейли телеграф энд Морнинг пост», «Дейли геральд», «Манчестер Гардиан» ба «Уэстерн мейл энд саут Уэльс ньюс» газетэнүүд сэнгүүдэй химдаруулагдаһан тухай богони мэдээсэлнүүдые толилбо.

Пакистанда эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ

КАРАЧИ, апрелиин 2. (ТАСС). «Синд обсервер» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Зүүн Пакистанай эб найрамдал хамгаалха комитет Барисал городто митинг зарлаба. Эб найрамдал хамгаалха нютагай районно комитедые байгуулха гэһэн шиидхэбэри абтаа. Олониитын ажал-ябуулагшад юристнүүд, багшанар, студентнүүд, уранзураашад ба хүн зоной бусад түлөөлэгшэд митинг дээрэ байлсаба.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, апрелиин 3. (ТАСС). Арадай армиин соединенинүүд ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Дайсанай самолёдуудые агнаһ буудагшад мүнөөдэр дайсанай хоёр самолёт унагаагаа.

Американска ба французска верховно комиссарнууд армиин генерал Чуйковой дурадхал абаа

ЛОНДОН, апрелиин 2. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, американска ба французска верховно комиссарнууд ГДР-гэй территори дээгүүр агаарай коридорнуудта самолёдуудай аюулгүйгөөр ниидэлгэ тушаа Берлиндэ болохо англо-советскэ зүблөөндэ түлөөлэгшэдөө эльгээхэ гэһэн советскэ уряалые хүлеэн абаа.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн соведтэ

БУДАПЕШТ, апрелиин 3. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай национальна хэдэн олон организацинууд апрелиин 10-да Будапештдэ нээгдэхээр хараалагдаһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиие хожом хэхээр хойшолуулха гэһэн дурадхал оруулаа. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хүтэлбэри сессиие майн хоёрдохи хахадта Будапештдэ хэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа гэжэ эндэ мэдээжэ болобо.

Президент Эйзенхауэрэй мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, апрелиин 3. (ТАСС). Һаяхан Советскэ Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовой ба Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лайн хэһэн мэдүүлгэнүүдтэ сэгнэлтэ үгэхэ гуйлтада харюусаха зуураа, президент Эйзенхауэр үсэгэлдэр пресс-конференци дээрэ иигэжэ мэдүүлбэ: урдань хэлсээнэй амжалтагүй байһаниие США абангүй байха ёһогүй. Гэбэшье, мүнөө дурадхалай хэгдээд байхада, Холбоото Штадууд хадаа тэрэ дурадхалай хэгдэһэнэй ёһоор тэрэниие хаража үзэхэ ёһотой. Сэрэгэй пленэйхидые андалдан абалсаха тухай Хитадай дурадхалнууд хадаа февральда генерал Кларкын хэһэн ба Нэгэдэмэл Нацануудай нэгэтэбшэ табиһан дурадхалнуудта тааралдана, ушарынь, үбшэлһэн ба шархатаһан хүнүүдые андалдан абалсалга даб дээрэхи эблэрэлгэдэ туһалха байна. Энэ андалдалга түргөөр хэгдэхэ байха гэһэн найдалгаяа Эйзенхауэр мэдүүлбэ.

Һунгуулиин „реформодо" эсэргүү протестын хүдэлөөн Италида болоно

РИМ, апрелиин 2. (ТАСС). Һунгуулиин «реформодо», правительствын ба сенадай түрүүлэгшын хуули буса ябуулгануудта эсэргүү протестын хүсэтэ хүдэлөөн бүхы Итали дотор дэлгэрбэ.

«Унита» газетэ Калабриин таряашадай протестын үргэн хүдэлөөн тухай мэдээсэнэ. Сила хадада байдаг деревнинүүдэй олон зуун таряашад Пьянурын талада буужа ерэбэ. Полициин эсэргүүсэлые дабажа, таряашадай колонно Козенца город ерээд, тэндэ префектурын байшангай үмэнэ протестын митинг эмхидхэбэ.

Һунгуулиин антидемократическа «реформодо» эсэргүү протестын демонстрацинууд Апули провинциин хүдөө нютагуудта тэрэшэлэн болоо. Тэндэ ажалшад полициин хорото аашануудые эбдэһэн байна. Беневенто городто полици хадаа протестын митингын боложо байһан ажалай палатын байра эзэлхые һэдэбэ. Гэбэшье, ажалшад энэ добтолгые гэдэргэнь сохёо. Нэмэлтэ хүсэ абаад, полици дахин добтолжо, ажалай палатын байрада оробо. Полициинхид профсоюзна хэдэн хүтэлбэрилэгшэдые ба хүдэлмэришэдые арестовалба.

Һунгуулиин системын «реформо» тухай хуулида эсэргүү протестын олон телеграмманууд, резолюцинууд республикын президентын ба министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшын нэрэ дээрэ абтажа байна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VII сесси

Апрелиин 1-нэй пленарна заседанинууд

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 2. (ТАСС). Апрелиин 1-нэй пленарна заседанинууд дээрэ Генеральна Ассамблей «ООН-эй албахаагшад тушаа хэрэглэгдэдэг принципүүд тухай генеральна секретариин элидхэлые» ба энэ асуудал тушаа резолюцинуудай проектнүүдые зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ.

Заседани дээрэ үгэ хэлэһэн Иракын, Чилиин, Англиин ба зарим бусад оронуудай делегадууд Трюгве Лиин зохёоһон элидхэлые шүүмжэлжэ үргэлжэлөө.

ООН-эй секретариадай бэеэ даанхай, уласхоорондын шэнжэтэй байха ябадалые хараалһан ООН-эй Уставай заабаринуудта тон ехээр зүришэжэ, Трюгве Лиин абаһан буруу хэмжээнүүдые Иракын түлөөлэгшэ зааба. Тусгаарлабал, иракска делегат хадаа ООН-эй сотруднигуудай хэрэгүүдые ООН-эй байра дотор мүрдэхын ба тэдэнэй хургануудай оро сараа даруулжа абахыень США-гэй мүрдэлтын федеральна бюродо зүбшөөжэ, Трюгве Лиин хэһэн «огто таарахагүй ба үнэхөөр зэбүү хүдэлгэмэ» ябуулгада анхарал хандуулна. Эдэ аашануудаараа генеральна секретарь болбол ямаршье засагаархидһаа тусгаарланги байдаг уласхоорондын организациин ойроо хүртэшэгүй байлгые эбдээ гэжэ Иракын делегат хэлэбэ.

ООН-эй албахаагшад тушаа Трюгве Лиин политика хадаа моралиин гуримые энэ албахаагшадай алдаха ябадалда хүргэбэ гэжэ Чилиин делегат тэмдэглээ. ООН-эй секретариадта хүдэлмэридэ абахадаа географическа үргэн түлөөлэлгын принципые Трюгве Ли баримталаагүй гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

Англиин делегат Трюгве Лиин элидхэлые гол түлэб һайшааһан болобошье, хэдэн ажаглалта хэбэ. Тусгаарлабал, ООН-до хэгдэдэг «шпионско» ба «хоролон һүйдхэлгын ажал-ябуулга» тухай энэ элидхэл соо хэлэгдэһэн баталалга ехэ гайхалтай байна гэбэ. Ушарынь, бүхы документнүүд, материалнууд бүгэдэдэ мэдээжэ ба нюусабэшэ юм гэжэ мэдүүлбэ. ООН-эй штабквартирын экстерриториальна байлгые эбдэһэн Трюгве Лиин ябуулганудые Англиин делегат тэрэшэлэн зүбшөөгөөгүй.

Дискуссиин түгэсхэлдэ үгэ хэлэхэ зуураа, Трюгве Ли өөрынгөө хэмжээ-ябуулганудые зүбтүүлхэ гэжэ һэдэһэн болобошье, энэ өөдэгүй һэдэлгэнь хэниишье этигүүлээгүй.

Резолюциин проектнүүдые голосовалхын урда тээ, СССР-эй түлөөлэгшэ В. А. Зорин голосовани тушаа тайлбарилта үгэбэ. Советскэ делегаци Афганистанай, Бирмын, Египедэй, Индиин, Индонезиин, Иракын, Иранай, Йеменэй, Ливанай, Пакистанай, Саудовско Аравиин ба Сириин делегацинуудай оруулһан резолюциин проектые бүхы дээрэнь абахын түлөө голосовалха юм гэжэ В. А. Зорин мэдүүлбэ. Гэбэшье, делегациин хараа бодолдо таарахагүй зарим пунктнууд энэ резолюци соо бии гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Советскэ делегаци хадаа Холбоото Штадуудай, Англиин, Франциин ба бусад оронуудай делегацинуудай дурадхаһан резолюциие бүхы дээрэнь буруушаажа голосовалха юм, ушарынь абтажа болохогүй пунктнууд тэрээн соо бии байна гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ тэрэшэлэн заагаа.

Голосовани хэгдэжэ, арабска ба азиатска оронуудай резолюциин проектын түлөө 21 голос (СССР, БССР, УССР, Чехословаки, Инди, Индонези, арабска ба азиатска бусад оронууд, Мексика, Чили ба бусад) үгтөө. 8 ороной делегацинууд голосованиин үедэ һаналаа бариба. Резолюциин энэ проект абтаагүй, ушарынь 29 ороной түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо США, Англи ба Франци тэрэниие буруушаажа голосовалаа. США-гэй, Англиин, Франциин ба зарим бусад оронуудай делегацинуудай оруулһан резолюциин проектын түлөө Ассамблейн олонхид голосовалба. 13 ороной түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо СССР-эй, Польшын, БССР-эй, УССР-эй, Чехословакиин, Индиин, Индонезиин ба Сириин түлөөлэгшэд энэ проектые буруушаажа голосовалба. 4 ороной делегацинууд голосованиин үедэ һаналаа бариба.

Юристнүүд-демокрадуудай Уласхоорондын нэгэдэлэй секретариадай мэдүүлгэ

БУДАПЕШТ, апрелиин 2. (ТАСС). Юристнүүд-демокрадуудай Уласхоорондын нэгэдэлэй секретариат хэблэлдэ толилхын тула мэдүүлгэ дамжуулан үгөө, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Юристнүүд-демокрадуудай Уласхоорондын нэгэдэлэй президиум ба совет хадаа апрелиин 6-да Копенгагенда өөрынгөө жэл бүри зарладаг заседани хэхые хараалһан байгаа. Дэлхэйн демократическа юристнүүдэй элитэ түлөөлэгшэд энэ заседанида хабаадахаар уригдаһан юм. Гэбэшье, Даниин правительство заседанида хабаадагшадай ерэхэ зүбшөөл үгэхэеэ арсаба. Юристнүүд-демокрадуудай Уласхоорондын нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Д. Н. Притт энэ захиралтада эсэргүү протестые Даниин юстициин министртэ мэдүүлбэ.

Юристнүүд-демокрадуудай Уласхоорондын нэгэдэлэй президиум ба совет өөрынгөө заседаниие Прагада апрелиин 8-һаа 10 хүрэтэр хэхэ гэжэ хараалба. Демократическа эрхэнүүдые хамгаалха уласхоорондын конгрессто бэлэдхэхэ тухай асуудал тус заседаниин эгээн шухала асуудал болохо юм. Эб найрамдал хамгаалха арадуудай Конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадаһан юристнүүд итальянска гүрэнэй элитэ ажал-ябуулагша Ниттиин үүсхэлээр энэ заседаниие зарлаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Бүлэ дотор ба тэрэнэй гадаа тээ эхын эрхэ ба уялганууд тухай асуудал зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи асуудал болохо байна.

Австриин шэнэ правительство

ВЕНА, апрелиин 2. (ТАСС). Австрийска хэблэлэй агентствын дамжуулһанай ёһоор, Австриин президент Кернер Австриин правительствые томилбо.

Австриин шэнэ правительствые байгуулха тухай хэлсээн 6 недели үлүүтэй үргэлжэлһэниинь мэдээжэ. Анхандаа президент Кернер шэнэ кабинет бүридүүлхыень правительствын толгойлогшо байһан Фигльдэ даалгаба. Фигль һарын турша дотор томо партинуудай ударидагшадтай хэлсээ туйлажа шадаагүй, тиин тэрээндэ даалгагдаһан зорилгоһоо арсаба. Тэрэнэй һүүлээр «Австрийска арадай партиин» түрүүлэгшэ Юлиус Рааб гэгшэдэ правительство бүридүүлхэ гэжэ даалгагдаа.

АНП-ын ба СПА-гэй түлөөлэгшэдһөө гадна, «дулдыдангибэшэ хүнүүдэй һунгуулиин» неофашистска партиин түлөөлэгшэдые правительствода оруулха гэжэ Рааб дурадхаба. Энэнь австрийска арад үргэн олониитые зэбүүрхүүлээ. Тэрэнэй үндэһөөр Рааб өөрынгөө һанаашалгаһаа арсаха баатай болобо.

Энээнэй урда тээхи правительствода байһан хүнүүд лэ шэнэ правительствода оробо. Тиихэдэ канцлерэй тушаалда Фиглиин орондо Рааб орожо, зарим статс-секретарьнууд һэлгэгдэбэ.

Фашистска хеймверэй толгойлогшодой нэгэниинь байһан Раабые канцлерэй тушаалда томилһон ябадал ороной ерээдүйдэ ехэ аюул болоно гэжэ демократическа хэблэл тэмдэглэнэ. Рааб хадаа американска монополистическэ капиталай мэдэлдэ австрийска экономикые бүрин оруулха, зүүн зүгтэй худалдаа наймаа хэхэ ябадалые һаатуулха ба «хүйтэн дай» тухирха ябадалда шэглүүлэгдэһэн «Камицын түсэбые» эрид шууд баримталагшадай нэгэниинь болоно.

Бельгиин газарые гадаадын сэрэгүүд эзэлнэ

БРЮССЕЛЬ, апрелиин 2. (ТАСС). Бельгиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын коммюнике хэблэлдэ толилогдоо. Хойто-атлантическа зэбсэгтэ хүсэнүүдэй составтаородог ба мүнөө Баруун Германида байдаг канадска сэрэгүүдые Бельгиин территори дээрэ байралуулха тухай хэлсээн Бельгиин ба Канадын правительствонуудай хоорондо Брюссельдэ баталагдаа гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Канадска сэрэгүүд Кампиин областьдо (Антверпенэй дэргэдэ) байралха юм, тэндэ английска сэрэгэй база байгуулагдаа.

Энэ хэлсээе парламент ратифицилха байна.

«Агрессивнэ атлантическа союзай зонхилолго доро байдаг гадаадын шэнэ сэрэгүүд Кампиниие эзэлжэ байгаа английска гарнизонуудтай мүнөө нэгэдэхэ байна» гэжэ «Драпо Руж» газетэ тэмдэглэнэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-81, культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем—11-05, Для междугородных переговоров — 15.

Н—00509. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[illegible]